

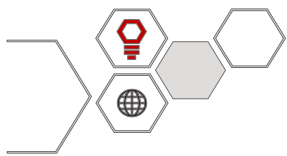
УКРАЇНСЬКИЙ ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ ДИСКУРС

*Право, політичні науки
та публічне управління*

Випуск 23/2026

2026

Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку

УДК 32: 327

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20391772>

Альянс лиходіїв: військово-політичний союз РФ і КНДР супроти України як змова проти Заходу і загроза світовій безпеці

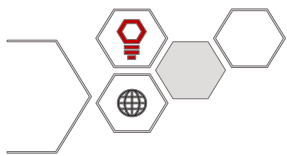
Павло Гай-Нижник,

доктор історичних наук, провідний науковий співробітник відділу політичної культури та ідеології Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, президент Української академії геополітики та геостратегії Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-8912-8398>

Прийнято: 17.05.2026 | Опубліковано: 26.05.2026

Анотація. Сучасний характер зв'язків між КНДР та Росією можна визначити як повноцінний військово-політичний альянс, який остаточно оформився у 2024–2025 роках на тлі війни в Україні, міжнародної ізоляції обох режимів та за умов трансформації світової системи безпеки.

Основними рисами цих відносин є: військова співпраця та взаємна оборона (у червні 2024 року сторони підписали фундаментальний документ – Договір про стратегічне партнерство, який містить пункт про негайну військову допомогу у разі агресії проти однієї з країн); постачання озброєння (КНДР стала ключовим постачальником боєприпасів для РФ, зокрема артилерійських снарядів, балістичних ракет та іншого озброєння); участь військ КНДР у російсько-українській війні (у другій половині 2024 року було

зафіксовано відправку тисяч північнокорейських військовослужбовців до Росії для безпосередньої участі в бойових діях супроти України).

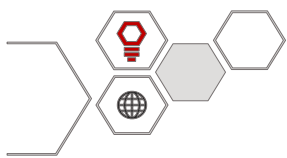
Крім того держави встановили геополітичний бартер через обмін технологіями). Відносини будуються на взаємовигідному обміні «ресурси в обмін на технології»: з боку РФ КНДР отримує від Москви продовольство, паливо та, що найважливіше, критичні технології для модернізації свого підводного флоту, ракетних систем та авіації; з боку КНДР Росія отримує «гарматне м'ясо» та величезні запаси радянських калібрів зброї, що дозволяє їй продовжувати війну на виснаження.

Дипломатична та ідеологічна єдність стали підмурівком до створення альянсу: Пхеньян послідовно підтримує РФ на міжнародних майданчиках (зокрема в ООН), виправдовуючи російську агресію та визнаючи анексовані українські території; обидві країни позиціонують свій союз як протипагу «західному імперіалізму» та США, що зближує їх ідеологічно як «держав-вигнанців (ізгоїв)».

При цьому присутня окрема завуальована роль Китаю, що формує тріаду авторитарних режимів у формуванні антизахідної вісі: Пекін зберігає певну дистанцію та висловлює занепокоєння «непрозорим характером» цієї військової співпраці, залишаючись головним патроном КНДР.

Доведено, що головна геополітична та геостратегічна мета альянсу між РФ, КНР і КНДР полягає у створенні альтернативного центру сили для системного протистояння Заходу (насамперед США) та перегляду наявного світового порядку.

Ключові слова: геополітика, геостратегія КНДР, Російська Федерація, світова безпека, Південна Корея, Путін, Кім Чен Ин.

Alliance of villains: the military-political union of the Russian Federation and North Korea against Ukraine as a conspiracy against the West and a threat to world security

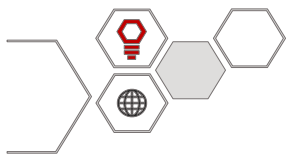
Pavlo Hai-Nyzhnyk,

Doctor of Historical Sciences, Leading Researcher
of the Department of Political Culture and Ideology of the
I. F. Kuras Institute of Political and Ethno-National Studies of the NAS of
Ukraine, President of the Ukrainian Academy of Geopolitics and Geostrategy
Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-8912-8398>

Abstract. The current nature of relations between the DPRK and Russia can be described as a full-fledged military-political alliance, which took definitive shape in 2024–2025 against the backdrop of the war in Ukraine, the international isolation of both regimes, and the transformation of the global security system.

The main features of these relations are: military cooperation and mutual defence (in June 2024, the parties signed a landmark document – the Treaty on Strategic Partnership, which includes a clause on immediate military assistance in the event of aggression against one of the countries); arms supplies (the DPRK has become a key supplier of ammunition to the Russian Federation, including artillery shells, ballistic missiles and other weaponry); the participation of DPRK troops in the Russian-Ukrainian war (in the second half of 2024, the deployment of thousands of North Korean servicemen to Russia was recorded for direct participation in combat operations against Ukraine).

Furthermore, the two states have established a geopolitical barter arrangement based on the exchange of technology. Their relationship is built on a mutually beneficial exchange of ‘resources for technology’: from the Russian Federation, the DPRK receives food, fuel and, most importantly, critical technologies for modernising its submarine fleet, missile systems and air force; in return, Russia

receives ‘cannon fodder’ and vast stocks of Soviet-calibre weapons from the DPRK, enabling it to continue its war of attrition.

Diplomatic and ideological unity have formed the foundation for the alliance: Pyongyang consistently supports Russia on the international stage (particularly at the UN), justifying Russian aggression and recognising the annexed Ukrainian territories; both countries position their alliance as a counterweight to ‘Western imperialism’ and the US, which brings them closer ideologically as ‘outcast states’.

At the same time, China plays a distinct, albeit veiled, role in forming a triad of authoritarian regimes within the anti-Western axis: Beijing maintains a certain distance and expresses concern over the ‘opaque nature’ of this military cooperation, whilst remaining the DPRK’s principal patron.

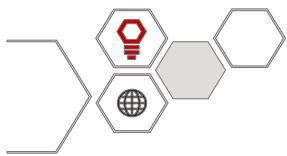
It has been demonstrated that the main geopolitical and geostrategic objective of the alliance lies in creating an alternative centre of power to systematically counter the West (primarily the US) and to revise the existing world order.

Keywords: geopolitics, DPRK geostrategy, Russian Federation, global security, South Korea, Putin, Kim Jong-un.

Постановка проблеми. Історія відносин СРСР та Росії з КНДР налічує майже 80 років і пройшла шлях від повного домінування Москви до вимушеного партнерства.

Тривання цих міждержавних зв’язків можна розділити на 5 ключових етапів.

1. Створення КНДР та Корейська війна (1945–1953). Зародження: Після Другої світової війни СРСР окупував північну частину Корейського півострова. У 1948 р. саме Радянський Союз привів до влади Кім Ір Сена та першим визнав новостворену КНДР. Під час війни 1950–1953 рр. СРСР таємно підтримував Пхеньян у спробі захопити Південну Корею, постачаючи зброю, танки та бойову авіацію з радянськими пілотами.

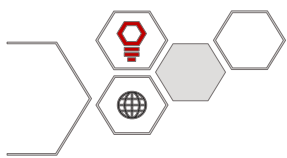

2. Складна дружба за часів СРСР (1953–1991). Балансування: Кім Ір Сен вибудував автономну диктатуру. Пхеньян спритно маневрував між Москвою та Пекіном, шантажуючи СРСР своїм можливим зближенням із Китаєм, щоб вибивати більше кредитів та ресурсів. У 1961 р. країни підписали Договір про дружбу, співпрацю та взаємну допомогу, що формально гарантував військову підтримку з боку СРСР.

3. Період охолодження (1991–1999). Ігнорування: Після розпаду СРСР нова Росія під керівництвом Б. Єльцина переорієнтувалася на Захід та Південну Корею. Ізоляція Пхеньяна: Москва анулювала старий військовий договір та почала вимагати від КНДР повернення боргів валютою. Співпраця майже припинилася.

4. Повернення до діалогу (2000–2021). У 2000 р. В. Путін відвідав Пхеньян. Він зустрічався з Кім Чен Іром. Цей візит став історичним, оскільки В. Путін став першим радянським чи російським лідером, який взагалі коли-небудь відвідував Північну Корею. Було підписано новий, але значно слабший договір про дружбу без пункту про автоматичну військову допомогу. Росія згодом списала КНДР близько 90% радянського боргу, проте все одно підтримувала міжнародні санкції ООН проти ядерної програми Пхеньяна. У квітні 2019 р. у Владивостоку відбулася перша в історії зустріч Кім Чен Ина з В. Путіним. Переговори мали ознайомчий характер. Лідер КНДР прибув на своєму бронепотязі. Той візит поклав початок до тісного зближення і співпраці двох автократичних режимів.

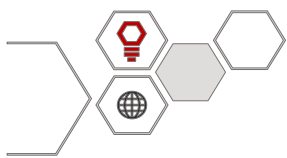
5. Повноцінний військовий союз (від 2022 року). Повномасштабна війна проти України та міжнародна ізоляція змусили РФ шукати будь-яких союзників. КНДР стала головним зовнішнім постачальником артилерійських снарядів та балістичних ракет для РФ. У вересні 2023 р. диктатор КНДР відвідав російський космодром «Восточний». Це був історичний візит, що дав старт масштабній військовій співпраці. Лідери оглянули космічні об'єкти, а Пхеньян погодився постачати боєприпаси в обмін на продовольство та

радянські військові технології. У червні 2024 р. відбувся візит В. Путіна до КНДР. Це був перший за 24 роки приїзд російського диктатора до Пхеньяна. Він став кульмінацією зближення двох режимів. Тоді В. Путін та Кім Чен Ин підписали Договір про всеосяжне стратегічне партнерство. Стаття 4 цього документа передбачає негайне надання військової допомоги, якщо одна з країн зазнає нападу. Таким чином держави відновили свої союзницькі зобов'язання часів Холодної війни вже у новітній редакції та за абсолютно іншої військово-політичного становища обох країн та геополітичних процесів ц світі, а війська КНДР прибули воювати проти України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що проблематика корейського вектора у світовій геополітиці практично не досліджується в Україні, а публікації на цю тему мають публіцистичний характер, здебільшого рівня повідомлень поточних новин, як правило ретрансльованих у перекладі з західних інформгентств тощо. Щоправда слід відзначити, що 2025-го року з'явився науковий збірник «Українські корєзнавчі студії» (гол. редактор доктор політичних наук Кан Ден Сік), в якому свої доробки щодо міжнародної тематики в контексті місця Кореї (як КНДР, так і РК) опублікували такі дослідники як П. Гай-Нижник, Кан Ден Сік, В. Кулик, К. Настояща, Л. Чупрій, І. Юхименко та інші [10]. Принагідно додаю, що автор цієї публікації торкався корейського питання і проблематики Азійського субконтиненту у геополітичному вимірі також у своїх монографіях в аспектах гранд-стратегій зовнішньої політики РФ і США новітнього часу і сучасного періоду [2; 3; 5], а також з огляду на геополітичне становище Кореї (КНДР і РК) в контексті стратегії національної безпеки США (2017–2026) [1].

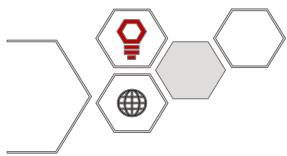
Відтак **метою і завданням** статті є певною мірою заповнити лауну в українських корєзнавчих дослідженнях з міжнародної політики й, зокрема, проаналізувати і висвітлити російсько-корейські взаємини в контексті російсько-української війни, архітектури міжнародної безпеки новітнього часу і трансформації системи світового порядку.

Результати дослідження. Від початку 2000-х років провідником наступальної войовничо-руйнівної, а не поступально еволюційно-компромісової геостратегії щодо досягнення витворення новітнього світового порядку є президент Російської Федерації В. Путін, який очолив блок так званих «держав-ізгоїв», або більш вірніше – «держав-лиходіїв» (rogue states) чи «держав-паріїв» (pariah states), до унії яких на початку 2020-х років увійшли Росія, Іран, Північна Корея, Білорусь, Афганістан, Лівія, М'янма, Сирія, Судан, Сомалі, Зімбабве, Малі, Нігер, Лівія, Венесуела, Болівія з автократично-диктаторськими режимами та в орбіті яких є їхні проксі – фундаменталістсько-релігійні і терористично-ультраполітичні організації, угруповання та рухи.

17 липня 2006 р. у Санкт-Петербурзі) В. Путін назвав додатково держави, що увійшли у сферу геостратегічних інтересів РФ, а саме: Бразилія, Індія, Китай, Іран, Північна Корея, Мексика, ПАР та увесь Афросоюз, додаючи, що зростаючий економічний потенціал Росії дозволяє їй грати все більш вагому роль у глобальному розвитку [9]. Згодом 27 жовтня 2022 р. на підсумковій пленарній сесії міжнародного дискусійного клубу «Валдай» В. Путін засвідчив, що війна з Україною – то лише початок тектонічних змін усього світового порядку – світовий землетрус. Хвилі ж цього землетрусу мають торкнутися Африки, Латинської Америки, Європи (розпаду ЄС), Тайваню (в контексті Китаю та Тихоокеанського простору, що торкнеться Індонезії та Індії), а також ядерних програм Північної Кореї та Ірану тощо [7].

Досить згадати той факт, що 141 країна засудила російську агресію проти України на першому голосуванні Генеральної Асамблеї ООН, але лише близько сорока держав запровадили санкції. Жодна країна Латинської Америки чи Африки цього не зробила. А в Азії санкції прийняли лише Японія, Південна Корея та Сінгапур. Пхеньян пішов далі, ніж більшість союзників Росії, які перестали підтримувати війну Кремля в Україні. Північна Корея була однією з п'яти держав, які проголосували проти резолюції ООН у березні

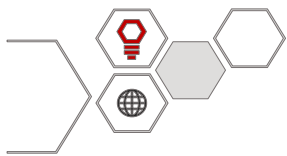

2022 р., яка засуджувала вторгнення Росії, а лідер Північної Кореї Кім Чен Ин висловив підтримку президенту В. Путіну та його війні в Україні¹.

Тим часом 31 березня 2023 р. у Москві було прийнято Указ (№ 229) «Про утвердження Концепції зовнішньої політики Російської Федерації [8]. У секретному доповненні, датованому 11 квітня 2023 р., використовуються набагато жорсткіші та різкіші формулювання, ніж у відкритій концепції про зовнішню політику, і стверджується, що США очолюють коаліцію «недружніх країн», націлену на послаблення Росії, оскільки Москва «загрожує глобальній гегемонії Заходу» [14]. У документі також вказувалося, що результат конфлікту в Україні «значною мірою визначить контури майбутнього світового порядку» [14]. Це було нічим іншим як явною вказівкою на те, що Москва вважала результат російсько-української війни нерозривно пов'язаним зі своєю здатністю і спроможністю інших авторитарних держав нав'язувати свою волю усьому світові. У заяві МЗС Росії про «наявність чи відсутність внутрішніх документів міністерства» та хід роботи над ними, натомість, зазначалося, що у Москві «налаштовані на рішучу протидію агресивним крокам колективного Заходу в рамках гібридної війни, що розв'язана проти Росії» [14]. Тож саме такою протидією стало, наприклад, вето Росії на продовження контролю ООН за санкціями проти Північної Кореї у зв'язку з її програмою створення ядерної зброї та балістичних ракет².

¹ У квітні Росію позбавили членства у Всесвітній туристичній організації ООН (UNWTO). Перша в історії позапланова зустріч Генеральної асамблеї відбулась у Мадриді. Її спеціально зібрали, щоб обговорити російську агресію проти України, яка не відповідає Статуту Організації Об'єднаних Націй і суперечить фундаментальній меті UNWTO. Проти припинення членства Росії проголосували: Сирія, Білорусь, Казахстан, Нікарагуа, Зімбабве, Алжир, Боснія і Герцеговина, Північна Корея, Китай та Єгипет.

² Наразі ядерну зброю мають дев'ять країн: Росія, США, Великобританія, Китай, Франція, Ізраїль, Індія, Пакистан та Північна Корея. Разом вони мають більш ніж 12 тис. 200 ядерних боєголовок, розташованих приблизно на 120 об'єктах у 14 країнах. Більше 9 тис. 500 з них перебувають у бойовому стані або розгорнуті, готові до застосування. Близько 2 тис. 100 з них перебувають у стані підвищеної бойової готовності й можуть бути запущені протягом декількох хвилин і досягти будь-якої точки планети менш як за півгодини. Росії та США належить майже 90% усіх боєголовок. Арсенал Росії є найбільшим. Обидві країни мають тисячі боєголовки, які чекають на демонтаж. Вони також залишаються єдиними, які обмежили ядерні арсенали через договори, укладені з 1972 року. Останній у низці угод – новий договір СНО, укладений у 2010 році. Відповідно до нього, кожна зі сторін обмежується 1 тис. 550 розгорнутими стратегічними озброєннями на суходолі, на морі та в повітрі. Після закінчення терміну дії нового договору СНО не буде жодних обмежень на кількість озброєнь, які можуть розгорнути США чи Росія. Те саме стосується й усіх семи інших ядерних держав. Розмір арсеналу Китаю починає викликати серйозне занепокоєння у всьому світі. Його різке

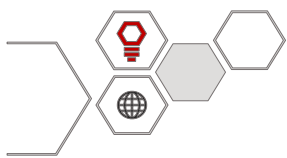
Зазначу також, що у Південно-Східній Азії Кремль більш показово протистоїть своєю пропагандою ідеології демократичних держав, тому там кампанії з дезінформації діють вже більш широко [4]. Так, як наслідок, Індія, В'єтнам, Лаос, Бангладеш і Пакистан утрималися під час голосування 2 березня 2023 р. в ООН щодо вимоги негайного припинення російського вторгнення в Україну. Причому, мусимо зауважити, індійські ЗМІ висвітлювали конфлікт з обох сторін бачення [17]. У таких державах як Південна Корея російська пропаганда від початку не знайшла своєї аудиторії та, як виявилось пізніше, російській агентурі важко було б працювати в іншомовному середовищі, яке знаходиться більш під американським впливом і яке висвітлювало конфлікт з повною антиросійською риторикою [4].

Візит Кіма до Росії 2023 року став знаковою подією, що дозволила Північній Кореї подолати зовнішньополітичну ізоляцію, а Росії – продовжити розворот на Схід. Наприкінці жовтня 2023 р. після дворічної перерви через обмеження, спричинені пандемією Covid-19, Північна Корея та Росія відновили транскордонну залізничну торгівлю. Перший вантажний потяг із 30 породистими кіньми 2 листопада вирушив до прикордонного пункту Хасан-Туманганг.

Проте ще 14 вересня аналітики британської розвідки заявили, що Росія майже напевно все частіше отримує зброю з Ірану та Північної Кореї. КНДР ці повідомлення заперечила. Тоді ж Білий Дім звинуватив Північну Корею в

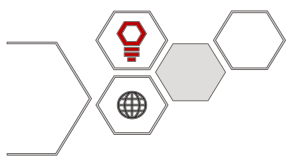
зростання робить світ набагато небезпечнішим. При цьому США, Росія та Китай розробляють досконаліші системи оборони, у тому числі амбітну систему ПРО «Золотий Купол», про яку оголосив Д. Трамп. Одночасно низка країн, що володіють ядерною зброєю, розробляють високоманеврені гіперзвукові озброєння, здатні нести ядерні бойові частини і летіти до цілей непередбачуваними траєкторіями, щоб обійти системи ПРО. Росія та Китай також створюють нові ракети великої дальності з кількома боеголовками, здатними вражати кілька цілей. Обидві країни також розробляють варіанти розміщення ядерної зброї в космосі для завдання ударів по супутникам і/або наземним цілям. США розглядають можливість створення ще більшої кількості засобів доставки ядерної зброї, у тому числі морських крилатих ракет, здатних досягати Росії та Китаю. Зрештою, зростає стурбованість тим, що Росія, Китай, США і навіть КНДР мають намір використати штучний інтелект для управління ядерними арсеналами. Загальна потужність боеголовок дев'яти ядерних держав є наймовірною руйнівною силою: вона еквівалентна більш ніж 2.4 трильйонам тонн тротилу – або більш ніж 145 тисячам бомб, скинутих на Хіросіму. Один стратегічний підводний човен США може нести достатньо боеголовок, щоб знищити будь-яку країну, а вибух кількох сотень боеголовок може викинути в повітря достатньо пилу та сажі, щоб заблокувати сонячне світло, охолодити атмосферу та зупинити зростання рослин – «ядерну зиму». Такий ланцюжок подій призведе до всесвітнього голоду [5, С. 37–38].

таємній доставці «значної кількості» артилерійських снарядів до Росії для підтримки її вторгнення в Україну. Речник Ради національної безпеки Д. Кірбі 2 листопада заявив: США вважають, що Північна Корея намагається вдати, ніби їх відправляють до країн Близького Сходу чи Північної Африки. Д. Кірбі тоді відмовився надати точну оцінку кількості боєприпасів, які КНДР надсилає для підтримки російських воєнних дій. 21 листопада 2023 р. США подали до ООН докази того, що Північна Корея постачає зброю та боєприпаси приватній військовій компанії Вагнера. На брифінгу речник Ради національної безпеки США Д. Кірбі також представив супутникові знімки, які свідчили про перевезення озброєння з КНДР до Росії. Йшлося про те, що Північна Корея передала РФ тисячу контейнерів з військовим обладнанням (поставки відбулися між 7 вересня і 1 жовтня), а в обмін хоче важку зброю, включно з авіацією, – сказав тоді він на закритому брифінгу Білого дому.

Попри це, 14 листопада до Пхеньяна прибула російська делегація на чолі з міністром природних ресурсів РФ А. Козловим. 17 листопада 2023 р. Росія і Північна Корея продовжили розширювати співпрацю після двосторонніх переговорів з економіки, науки та технологій підписали протокол про розширення співпраці в різних сферах. Саме тоді (в листопаді 2023 р.) з'явилися відомості, що Північна Корея постачає 1 млн. снарядів Росії [48]. За цим вже 20 грудня Північна Корея підтвердила випробувальний запуск міжконтинентальної балістичної ракети Hwasong-18. Диктатор Кім Чен Ин назвав пуск «попереджувальним» для США у разі, якщо «Вашингтон прийме невірне рішення» щодо КНДР. Цей акт зумовив надзвичайну нараду послів Японії, Південної Кореї та США з ядерних питань.

На початку січня 2024 р. Білий Дім заявив, що Росія нещодавно запустила додаткові північнокорейські балістичні ракети територією України після попередніх запусків 30 грудня та 2 січня, проте і Пхеньян, і Москва знову заперечили будь-які подібні постачання зброї [34]. Попри такі викриття і звинувачення в обміні зброєю та військовими технологіями та порушення

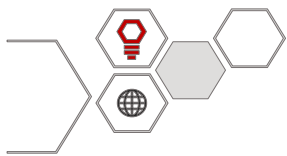

численних резолюцій Ради Безпеки ООН, у січні 2024 р. міністр закордонних справ Північної Кореї Чхве Сон Хуей відвідав Росію. Між тим, на цьому тлі 20 січня Північна Корея заявила, що випробувала систему підводної ядерної зброї у відповідь на останні спільні морські навчання Південної Кореї, США та Японії. Міністерство оборони КНДР засудило навчання, в яких був задіяний американський атомний авіаносець USS Carl Vinson як «безрозсудну» істерію військового протистояння. «Наша армія продовжує нарощувати потенціал протидії підводним ядерним силам, а її різні дії у відповідь і надалі стримуватимуть ворожі військові маневри ВМС США та їхніх союзників», – йшлося в заяві представника міністерства оборони КНДР, переданій агентством ЦТАК [30].

Тоді ж, оскільки конфлікт Росії та України ставав затяжним, В. Путін знов звернувся до Північної Кореї з проханням поповнити свій виснажений арсенал. З цього приводу на початку березня міністр оборони США Л. Остін заявив законодавцям, що боєприпаси та ракети Північної Кореї допомогли росіянам «встати на ноги», а міністр оборони Південної Кореї Шин Вон Сік 18 березня 2024 р. повідомив, що Північна Корея від 2023 року відправила до Росії близько 7 тис. контейнерів з боєприпасами та іншим військовим обладнанням. За його словами, Пхеньян, ймовірно, отримав понад 9 тис. контейнерів допомоги в обмін на військову підтримку.

Таку співпрацю німецький *Der Spiegel* дуже влучно назвав Угодою деспотів. Її Ключові тези ключові тези полягали в наступному:

✓ Багато систем озброєнь РФ і КНДР сумісні, тому що Радянський Союз колись оснастив ними Північну Корею. Зокрема, південнокорейські військові попереджали, що, крім ракет, Кремлю необхідні артилерійські боєприпаси калібрів 122 та 152 міліметри для гармат та реактивних систем залпового вогню. Також були затребувані боєприпаси для бойових танків Т-55 та Т-64, кулеметів та гвинтівок.

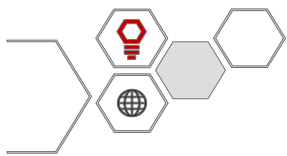
✓ За оцінками американців, було доставлено не менше 2 тис. контейнерів з озброєнням, а за оцінками Південної Кореї – до 5 тис. контейнерів. Таким чином, могло бути перевезено понад мільйон артилерійських снарядів.

✓ Для вивезення вантажів з Північної Кореї, очевидно, використовувалося два маршрути: залізницею через єдиний прикордонний пункт у Росії та на кораблі з порту Раджин у сусідню гавань у російському регіоні Примор'я. Примітно, що для цих цілей використовувалися цивільні російські вантажні судна, на яких було відключено систему автоматичного розпізнавання.

✓ Передбачалося також, що потяги пройдуть через Північно-Муйський тунель, найдовший залізничний тунель у Росії [12].

Візит В. Путіна до Китаю у травні 2024 р., а потім у червні до Північної Кореї посилив побоювання Заходу щодо створення тристоронньої авторитарної вісі. Росія та Північна Корея посилили свої військові зв'язки. У червні 2024 р. країни підписали угоду про стратегічне партнерство, згідно з якою вони зобов'язуються надавати один одному усю наявну військову допомогу у разі нападу. Крім того, угода включає співпрацю у протидії західним санкціям.

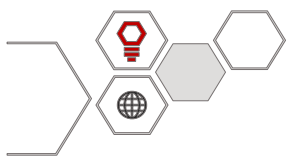
Через кілька годин після того, як В. Путін відбув у В'єтнам, державні ЗМІ КНДР опублікували «Договір про всеосяжне стратегічне партнерство», який фактично відроджує застарілу угоду про взаємну оборону, укладену у 1960-х роках. «Якщо одна зі сторін зіткнеться зі збройним вторгненням і опиниться у стані війни, інша сторона негайно використовує всі наявні засоби для надання військової та іншої допомоги відповідно до статті 51 Статуту ООН та законів кожної країни», – йдеться у статті 4 угоди. Документ свідчить, що жодна зі сторін не підпише договір з третьою країною, що утискає інтереси однієї з них, і не дозволить, щоб її територія використовувалася якоюсь країною для заподіяння шкоди безпеці та суверенітету іншої країни. Дві країни

будуть робити спільні дії, спрямовані на «зміцнення оборонного потенціалу для запобігання війні та забезпечення регіонального та міжнародного миру та безпеки», йдеться у повідомленні. Угода також включає співробітництво в галузі ядерної енергетики, освоєння космосу, продовольчої та енергетичної безпеки [29].

Зі свого боку Південна Корея висловила жаль, що угода включає обіцянку «співробітництва у галузі військових технологій», яка порушує резолюції Ради Безпеки ООН. Японія висловила «серйозне занепокоєння» у зв'язку з обіцянкою В. Путіна не виключати співпраці з Пхеньяном у галузі військових технологій. Реакція ж Китаю, головного політичного та економічного покровителя КНДР, була стриманою. Генеральний секретар НАТО Є. Столтенберг сказав, що пакт свідчить про зближення авторитарних держав [29].

На той час Пхеньян продав Москві від 1 до 3 млн артилерійських снарядів – для порівняння, Америка та всі її союзники разом узяті відправили тоді Україні близько 2 млн 155-міліметрових артилерійських боєприпасів. Північнокорейські ракети також підтримували військові зусилля В. Путіна [16]. Росія також хотіла отримати протитанкові зброя з КНДР та реактивні системи залпового вогню. Для транспортування використовуються поїзди, контейнеровози та літаки. Супутникові знімки показували, що чотири вантажні судна регулярно курсували між військовим портом Дунай на Далєкому Сході РФ та портом Раджин у КНДР [27]. Зазначу, наприклад на компанії M Leasing LLC, яка потрапила під американські та європейські санкції за свою роль у військовій логістиці Москви. Ця компанія підозрюється у постачанні кораблями зброї з КНДР до РФ [41]. У червні Південна Корея стверджувала, що Північна Корея відправила до Росії контейнери, в яких може перебувати близько 5 млн артилерійських снарядів. Шин Вонсік тоді заявив в інтерв'ю Bloomberg News, що Сеул виявив не менше 10 тис. морських

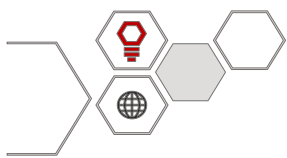

контейнерів, які відправляються з Північної Кореї до Росії. Він також сказав, що Пхеньян передав Москві десятки балістичних ракет.

В обмін на боєприпаси Росія відправила в Північну Корею технології, які допоможуть їй у реалізації планів розгортання безлічі супутників-шпигунів, а також звичайних озброєнь, таких як танки та літаки. Крім тим часом витрачав значні кошти на ракетну програму. За словами Шин Вонсіка, ракетні випробування 2023 року коштували йому приблизно 1 млрд доларів, а це приблизно 4% економіки КНДР, яка, за оцінками центрального банку Південної Кореї, 2022 року становила близько 24,5 млрд доларів [44].

У 2024 р. Південна Корея оцінювала загальний обсяг економічного виробництва КНДР лише у 23,7 млрд доларів. Співробітники американської розвідки вважали, що В. Путін надавав Північній Кореї технології атомних підводних човнів та балістичних ракет в обмін на відправлення Пхеньяном до Росії великої кількості боєприпасів. Чинovníки також були стурбовані тим, що РФ може допомогти Північній Кореї завершити останні кроки, необхідні для створення першого підводного човна, здатного запустити ракету з ядерною боєголовкою. Американські чиновники заявляли, що вони не мають чіткого розуміння того, які саме технології Росія передає Північній Кореї, адже на відміну від постачання зброї, які можна відстежити фізично, обмін військовими технологіями не так легко виявити [32].

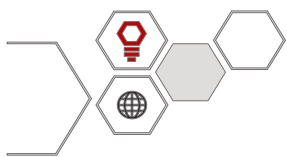
Ставало очевидним, що Кім дуже хоче, щоб Путін був «в його кутку», як можливий ресурс для вдосконалення його ракетної та ядерної програм. Вже 2 липня у ході наради правлячої Трудової партії Кореї Кім Чен Ін заявив, що «політичний та економічний потенціал країни швидко зміцнюються», повідомило Центральне агентство новин Кореї. Чотириденна зустріч завершилася в Пхеньяні на день раніше, коли Північна Корея здійснила пуск двох передбачуваних балістичних ракет, що стало другим подібним випробуванням зброї менш ніж за тиждень. «Ми відчуваємо явний підйом в економічній ситуації у першому півріччі порівняно з аналогічним періодом

минулого року», – сказав диктатор КНДР. Ключові промислові сектори, включаючи металургійний, хімічний та енергетичний, виконали місячні та квартальні плани без істотних відхилень, а до кінця року в країні з’являться 20 нових виробничих баз, сказав Кім, не надавши жодних даних про реальні розміри секторів [43]. Та все ж, попри те, що інформація про щомісячний обсяг виробництва на великих збройових заводах Півночі обмежена, оскільки вони побудовані під землею, передбачалося, що в КНДР, ймовірно, є 200 заводів з виробництва боєприпасів, і ті з них, які роблять зброю для Росії, працюють на «повну потужність» [35].

У листопаді 2024 р. Інститут стратегії національної безпеки, пов’язаний з Національною розвідувальною службою Південної Кореї (INSS), заявив, що рішення Північної Кореї направити війська до Росії за кілька тижнів до президентських виборів у США, мабуть, ґрунтується на розрахунку, що перемога Д. Трампа призведе до якнайшвидшого закінчення конфлікту в Україні. «США за Трампа можуть вийти з України, що підірве один з основних стовпів нової структури, що нагадує холодну війну, яку Пхеньян завзято будував останніми роками у тісній співпраці з Москвою, – йшлося у доповіді INSS. – З огляду на невизначені перспективи конфлікту після виборів у США, Пхеньян швидко пішов на те, щоб наперед прив’язати Москву до своєї зовнішньої стратегії» [28].

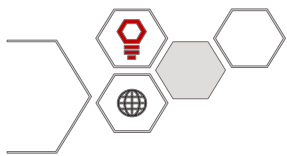
Колишній посол Південної Кореї в Росії Ві Сон Лак вважав, що вступ КНДР у конфлікт проти України – «зовсім не погана угода» для Північної Кореї. За словами Ві, фінансова та продовольча кризи КНДР значною мірою покриваються за рахунок російської компенсації за внесок Пхеньяну у військові дії. За даними ж Національної розвідслужби Південної Кореї, кожному північнокорейському солдатіві, відправленому брати участь у бойових діях на боці Росії, виплачувалася щомісячна платня у розмірі близько 2000 доларів. Щонайменше 10 тис. північнокорейських солдатів, як вважають, попрямували тоді до України, що означало щорічний дохід у розмірі понад

200 млн доларів. За словами Ві, щороку Північна Корея виробляє в середньому близько 4 млн тон зерна, рис становить менше третини від загального обсягу. «4 мільйони тон зерна, які, за словами Північної Кореї, вона виробляє на рік, насправді на 1 мільйон тон менше, ніж потрібно, щоб прогодувати країну. Якщо Росія пропонує 600–700 тисяч тонн рису, то цього достатньо, щоб покрити більше половини того, що потрібно Північній Кореї для задоволення річного попиту», – сказав він [28].

Тоді ж, коли Росія розпочала купувати артилерійські снаряди у Північної Кореї, значна частина дефіциту продовольства «ймовірно, була полегшена за рахунок торгівлі зброєю», додав дипломат. Зі свого боку розвідслужба Сеула також повідомляла, що Росія ще й допомагає Північній Кореї з передовими космічними технологіями, оскільки Пхеньян прагне запустити ще один військовий розвідувальний супутник. Але найсолідша частина угоди, яку може укласти Північна Корея, – це можливість воювати разом з Росією у разі непередбачених обставин на Кореїському півострові. «Якщо на Кореїському півострові колись розпочнеться війна, Північна Корея може розраховувати на те, що Росія прийде на допомогу», – вважав колишній посол Сеула в Москві [28].

12 листопада, як і очікувалося, Північна Корея ратифікувала договір про взаємну оборону з Росією, підписаний лідерами двох країн у червні. Лідер Північної Кореї Кім Чен Ин підписав указ про ратифікацію пакту напередодні, повідомляло державне KCNA, додавши, що він набуде чинності, коли обидві сторони обміняються ратифікаційними грамотами. Президент Росії В. Путін також підписав договір, який передбачає, що дві країни повинні «негайно надавати військову та іншу допомогу, використовуючи всі наявні кошти», якщо одна із сторін перебуває у стані війни. Вже тоді, у червні 2024 р., уклавши угоду з Путіним, Кім назвав її кроком до підвищення рівня двосторонніх відносин до рівня «альянсу» [39].

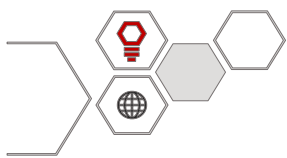

Як наслідок, КНДР розширила ключовий комплекс з виробництва зброї, на якому збираються ракети малої дальності, які використовуються Росією в Україні, зокрема, наприклад, підприємство, що відоме як завод імені 11 лютого, яке є частиною машинобудівного комплексу Ренсон у Хамхуні, другому за величиною місті Північної Кореї на сході країни. Це єдиний завод в КНДР, який виробляє твердопаливні балістичні ракети класу Hwasong-11 (українська влада вже тоді стверджувала, що північнокорейські боєприпаси, відомі на Заході як КН-23, використовували російські війська в боях супроти ЗСУ). Ракети КН-23 призначені для ухилення від протиракетної оборони шляхом польоту нижчою, «пригніченою» траєкторією, що робить їх потенційно корисними для Росії, яка шукає способи проникнення через ППО України [11].

За 33 місяці запеклих боїв з початку повносяжного вдертя в Україну росіяни втратили не менше 400 оригінальних реактивних систем залпового вогню. Хоча Кремль витягнув з довготривалих сховищ безліч старих пускових установок, він не зміг відновити їх у достатній кількості, щоб заповнити втрати на полі бою та оснастити нові підрозділи. Запаси ракет також закінчувалися. Саме тому ракети РСЗВ з КНДР були такими важливими для російських військових зусиль. Пхеньян тоді передав Росії 100 артилерійських систем, включаючи самохідні гаубиці М1989 та ракетні установки М1991³. Північна Корея також поставила Росії мільйони артилерійських снарядів та десятки балістичних ракет КН-23 й відправила тисячі військовослужбовців для посилення російських полків та бригад у Курській області [13]. Загалом на

---

³ Величезна М1989 стріляє 170-мм снарядами на відстань не менше 40 км; М1991 – це нове потужне доповнення до пошарпаного російського ракетного корпусу. Стріляючи 240-мм ракетами вагою 187 кг на відстань до 59,5 км, М1991 перевершували майже всі артилерійські системи, які були на озброєнні України. Виняток становили американські артилерійські ракетні системи високої мобільності українського виробництва. Перебуваючи на озброєнні Росії, ці пускові установки можуть вражати окопи та вести вогонь у відповідь по гаубицях та пускових установках України. Не менш тривожно, що вони можуть вразити прифронтові міста, включаючи Харків, що знаходиться всього за 40 км від російсько-українського кордону. Північнокорейська армія ховає свої М1991 у гірських редурах вздовж демілітаризованої зони. У воєнний час ці пускові установки можуть обстрілювати Сеул, який не випадково знаходиться за 59,5 км від демілітаризованої зони.

лютий 2025 р. Північна Корея відправила на російську війну в Україні бл. 11 тис. військовослужбовців⁴, ракети, 200 одиниць далекобійної артилерії та значну кількість боєприпасів. На початку 2025 р. Пхеньян відправив на допомогу Москві ще 3,5 тисяч солдатів⁵.

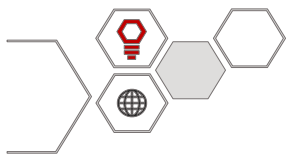
В Міноборони РК заявляли, що Північ, як очікувалося, планувала подвоїти зусилля щодо розробки зброї того року, який був останнім роком п'ятирічного плану з розробки сучасної зброї, як-от атомні підводні човни, супутники-шпигуни та твердопаливні міжконтинентальні балістичні ракети [36]. SI Analytics заявила, що також виявила нове будівництво на розташованому неподалік комплексі Віналон, який, як вважають, виробляє паливо для балістичних ракет та ракетних двигунів [11].

Загалом, згідно з аналізом британського НКО Open Source Centre від літа 2023 р. до кінця 2025 р. Північна Корея передала Росії від 5 млн до 11 млн снарядів. З того часу чотири російські судна здійснили щонайменше 112 рейсів до КНДР і поставили від 8 до 11 млн боєприпасів для російської армії. У середньому КНДР постачала Росії близько 350 тис. боєприпасів на місяць. Цієї кількості армії РФ могло вистачити приблизно на місяць наступальних дій. Ще одне дослідження вказує, що Північна Корея до вересня 2025 р. надала російським збройним силам зброю, боєприпаси та війська на суму до 9,8 млрд доларів. Це більш як третина від передбачуваного річного економічного виробництва Північної Кореї. Пхеньян, крім приблизно 15 тис. солдатів, ще поставив 5,7–6,7 млн артилерійських снарядів, 1,05–1,24 млн мінометних мін, від 649 тис. 640 до 878 тис. 300 ракет для багатоствольних ракетних комплексів, до 248 балістичних ракет типу KN-23/24, а також від 479 до 794 гармат та гранатометів [26]. Інший аналіз, здійснений Центром відкритих джерел (OSC) та агентством Reuters, підрахував, що Північна Корея

---

⁴ За даними НАТО, у 2024 році КНДР відправила до Росії 11 тисяч військових, які брали участь у битвах супроти ЗСУ в Курській області. Близько 1,5 тисяч з них загинули, 3,5 тисяч були поранені.

⁵ 2 тисячі 288 північнокорейських солдатів загинули в боях за Курську область, саме стільки імен налічується на меморіалі в Пхеньяні, який помпезно було відкрито у квітні 2026 року.

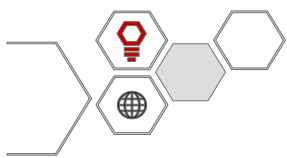
в період з серпня 2023 р. до березня 2025 р. поставила до Росії понад 15 тис. 800 контейнерів з боєприпасами. OSC та Reuters використовували супутникові знімки та докладні тривимірні зображення. Згідно з цими даними, 64 партії, перевезені чотирма російськими судами, ймовірно, утримували від 4,2 до 5,8 млн боєприпасів з Північної Кореї [20]. Згодом розмір флоту для постачання боєприпасів з КНДР скоротився. Це може пояснюватися тим, що Росія наростила власний випуск снарядів, або тим, що запаси КНДР вичерпалися.

Натомість Північна Корея заробляє мільярди на конфлікті в Україні⁶. Довгий час вважалося, що Північна Корея – ослаблена міжнародними санкціями, природними катастрофами та пандемією коронавірусу – не в змозі модернізувати свою застарілу, ще радянського зразка армію через брак грошей, палива, запчастин та технологій. Але її хитромудрий лідер Кім Чен Ин знайшов вирішення проблеми, що накопичувалася десятиліттями. Він зблизився з Росією після її вторгнення в Україну три роки тому, коли Москва зіткнулася з гострою нестачею як живої сили, так і звичайної зброї. А у Пхеньяна того й іншого було надміру. В обмін Москва відродила договір про взаємну оборону та співпрацю часів холодної війни, поставляючи Північній Кореї не тільки паливо та продовольство, а й матеріали та технології для модернізації її збройних сил, стверджують південнокорейські чиновники та аналітики [18].

Війна Росії проти України обернулася для Кім Чен Ина збройовим «щастям». До того ж військова співпраця з Росією стала для Пхеньяна

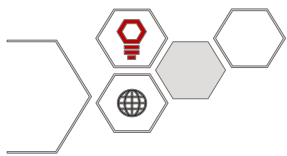
---

⁶ За даними Центрального банку Південної Кореї, валовий внутрішній продукт Північної Кореї у 2024 р. зріс на 3,7% порівняно з попереднім роком, що сталося завдяки зростанню у важкій промисловості та будівництві. Це стало найшвидшим зростанням з 2016 р. та продовженням відновлення, яке почалося у 2023 р. після трьох років спаду. Навіть з урахуванням очікуваного зростання економіки Північна Корея залишається бідною. Банк Кореї оцінив номінальний валовий національний дохід країни у 44,4 трлн вон у 2024 році, що становить приблизно 1,7% від розміру економіки Південної Кореї. ВНД на душу населення становив лише 1,72 млн вон, або приблизно 3,4% від рівня Південної Кореї. Дані Центрального банку, хоча їх широко вважають найнадійнішими щодо непрозорої економіки Північної Кореї, базуються на зовнішніх оцінках і не підлягають безпосередньому порівнянню з даними з інших країн [45].

ідеальним способом обійти санкції та подолати технологічні обмеження. Участь КНДР у війні в Україні на весну 2025 р. принесла їй економіці понад 20 млрд доларів і допомагає Пхеньяну набувати більше високотехнологічної зброї. Північна Корея майже напевно отримує взаємну військову співпрацю від Москви, включаючи зенітно-ракетні комплекси SA-22 та засоби радіоелектронної боротьби (РЕБ). Південнокорейський аналітичний центр Korea Institute for Defense Analyses (KIDA) опублікував доповідь, в якій йдеться про потенційну цінність військової співпраці Північної Кореї з Росією. У доповіді зазначається, що більша частина економічної вигоди для Північної Кореї пов'язана з постачанням боєприпасів, але вона також виграла від відправлення тисяч військовослужбовців та надання технічної підтримки. В обмін на це Північна Корея віддає перевагу «натуральній та технічній допомозі» від Росії, включаючи високотехнологічну зброю, яка допомагає зміцнити її військовий потенціал і просувати стратегічні цілі Пхеньяну, вважають у KIDA [20].

Крім того у листопаді 2024 р. Кім Чен Ин налагодив й масове виробництво дронів-камікадзе, яке було розпочате ще у серпні. Згідно з повідомленнями державної агенції KCNA, Кім особисто перевіряв чергову версію нового типу військових дронів і наголосив на необхідності прискореного масового збирання цих пристроїв. Виробництво дронів було ініційовано ще у серпні, і тепер він націлюється на їхнє широке використання, а наприкінці березня Кім Чен Ин здійснював перевірку випробування дронів-камікадзе зі штучним інтелектом. Аналітики обґрунтовано вважають, що у розробці технології, швидше за все, брала участь Росія. Тоді ж Північна Корея вперше заявила про існування безпілотників (також відомих як борозни, що барражують, які підривають цілі за допомогою вбудованих боєголовок) у серпні 2024 року. Тоді агентство KCNA повідомляло, що Пхеньян «активно» працюватиме над «впровадженням технології штучного інтелекту» у зброю. П. Роджерс з цього приводу в інтерв'ю BBC зазначив, що «Південна Корея та

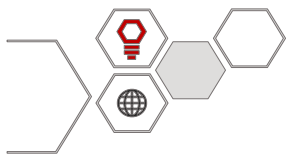
міжнародне співтовариство мають бути стурбовані» тим, що Пхеньян зараз розробляє такі можливості, адже «Північна Корея робить ставку на безпілотне майбутнє своїх збройних сил... Питання в тому, чи достатньо надійні, безпечні та просунуті ці алгоритми, щоб приймати рішення, які не загострюють делікатну ситуацію з безпекою на Корейському півострові» [33].

Крім дрона, Кім також представив перший у країні літак раннього попередження. Внутрішні пристрої та компоненти апарату також можуть бути пов'язані з Росією, заявив на брифінгу директор зі зв'язків із громадськістю Об'єднаного комітету начальників штабів Лі Сун Чжун [33].

За оцінкою південнокорейського Інституту стратегії національної безпеки, з серпня 2023 р. по грудень 2025 р. Пхеньян міг передати Москві зброю та надати військову підтримку на суму до \$14,4 млрд, включаючи відправку північнокорейських військовослужбовців. Хоча, як йдеться в дослідженні, лише частина цієї суми, схоже, була повернута режиму-відлюднику. Більша частина компенсації – приблизно від 80% до 96% – ймовірно, була або буде виплачена у вигляді чутливих військових технологій та високоточних компонентів, які важко виявити за допомогою супутника, написав у звіті автор Лім Су-хо [45]. Ці оцінки нижчі за ті, що були в попередньому дослідженні державного Корейського інституту оборонного аналізу, в якому доходи Північної Кореї, пов'язані з війною, склали 28,7 трлн вон (20 млрд доларів) у період з липня 2023 року по березень 2025 року [45].

Для Пхеньяна війна стала способом здобути не лише гроші та технології, а й рідкісний бойовий досвід. Американська розвідка вважає, що участь в операціях супроти України дозволила КНДР випробувати тактику та озброєння проти армії, яка використовує системи, схожі на південнокорейські.

Російська війна супроти України дала КНДР можливість випробувати свої озброєння та війська, а також отримати цінні знання про сучасну війну. За словами південнокорейських аналітиків, її оборонна промисловість переживає ренесанс завдяки ненаситному попиту Росії на снаряди та ракети, а також

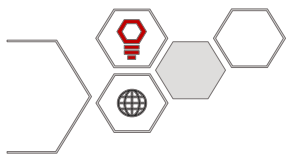

потоків технологій у зворотному напрямку. Експерти у Південній Кореї та на Заході уважно відстежують, яке озброєння вдалося отримати Пхеньяну. Вони зафіксували прибуття літаків і кораблів із, ймовірно, російськими військовими технологіями.

Кім також став частіше відвідувати оборонні заводи та особисто спостерігати за випробуваннями озброєнь. У березні 2025 р. він контролював випробування нової системи ППО, на думку експертів, за підтримки російських технологій. У квітні того ж року Кім разом зі своєю донькою Кім Чжу-е був присутнім під час спуску на воду першого есмінця КНДР – «Чхве Хен». Пізніше він спостерігав за пусками ракет з борту корабля. Одна з них, як стверджує КНДР, була гіперзвуковою крилатою ракетою – за словами експерта Хон Мін з Інституту об'єднання Кореї, вона нагадувала російську ядерну ракету 3М22 «Циркон» [18].

При цьому Кім знову підтвердив, що в КНДР триває будівництво атомного підводного човна. Залишаються питання, наскільки чутливими технологіями готова ділитися Росія. КНДР неодноразово провалювала спроби запуснути військові супутники-шпигуни. А для створення атомного підводного човна країні знадобиться малий ядерний реактор. «Схоже, Північна Корея вступає у стратегічне золоте століття», – заявив Ян Ук, експерт з військових питань КНДР з інституту Asan у Сеулі [18].

З моменту приходу до влади у 2011 році молодший Кім провів більш ніж утричі більше ракетних випробувань, ніж його батько та дід разом узяті. Ба більше, перебуваючи з візитом у Нью-Йорку на Генеральній Асамблеї ООН, президент Республіки Корея Лі Чже Мен заявив 25 вересня 2025 р., що влада КНДР перебуває на останньому етапі розробки міжконтинентальної балістичної ракети, яка може вразити Сполучені Штати ядерною зброєю. Комуністичній диктатурі залишилося опанувати технологію повторного входу в атмосферу [38]. Тоді ж міністр об'єднання Республіки Корея Чон Дон Ен заявив, що у розпорядженні КНДР є, як передбачається, до 2 тис. кг

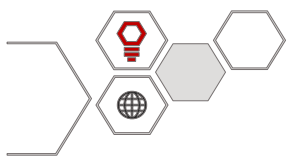
високозбагаченого урану [15]. Отже цілком ймовірно, що Пхеньян отримує допомогу Москви у розвитку своєї ядерної програми⁷, особливо в галузі підводних ракет з ядерними боєголовками.

Союз між Кім Чен Ином та Владіміром Путіним вже змінює глобальний розклад. Особливо наслідки відчула Республіка Корея. Тож небезпідставно Південна Корея надзвичайно стурбована з приводу військової співпраці між Росією та Північною Кореєю, яку Сеул розглядає як потенційну загрозу безпеці Корейського півострова. Саме тому у грудні 2025 р. Південна Корея та Росія провели у Москві закриті переговори щодо ядерної програми КНДР та інших актуальних питань регіональної безпеки⁸. Представник МЗС Південної Кореї, який займається північнокорейською ядерною проблемою, здійснив поїздку до Москви для зустрічей спецпосланцем МЗС РФ О. Бурмістровим, який займається цією темою, та іншими відповідними посадовими особами. Очевидно, південнокорейський чиновник просив Росію зіграти конструктивну роль у забезпеченні миру на Корейському півострові, оскільки РК планує

---

⁷ У грудні 2024 р. після серії вибухів у Середземному морі біля південно-східного узбережжя Іспанії затонуло російське вантажне судно *Ursa Major*, також відоме як *Sparta 3*. На борту могли знаходитись компоненти двох ядерних реакторів, які використовуються на російських атомних підводних човнах. «Корпуса типу ВМ-4СГ – саме такі стоять на російських атомних човнах. Вага кожної “банки” – десятки тонн. Офіційно везли “порожні контейнери та крани”. Насправді – стратегічний вантаж, який, зважаючи на все, мав піти далі – у північнокорейський порт Расон», – повідомлялося в матеріалі CNN [42]. За даними розслідування, на борту могли знаходитись компоненти двох ядерних реакторів, які використовуються на російських атомних підводних човнах. Судно належало компанії, що пов’язана з Міністерством оборони Росії, і раніше використовувалося для військових перевезень, у тому числі з Сирії. Після вибухів у районі машинного відділення *Ursa Major* швидко нахилилося та затонуло; 14 членів екіпажу було врятовано, двоє зникли безвісти. Характер пошкоджень корпусу вказував на можливу зовнішню дію, включаючи версію про закріплену на корпусі міну або торпедну атаку. Росія назвала те, що сталося, «тераком». Припускалося, що інцидент міг бути рідкісним випадком прямого втручання Заходу з метою зірвати передачу чутливих військових технологій до Північної Кореї, проте багато деталей залишаються засекреченими.

⁸ Глобальна картина не менш тривожна. Дев’ять ядерних держав – Великобританія, Китай, Франція, Індія, Ізраїль, Північна Корея, Пакистан, Росія та США – витратили 2024-го року на ядерну зброю \$100,2 млрд, або \$3.169 за секунду, розрахувала Міжнародна кампанія за відміну ядерної зброї (ICAN). Це на 11% більше, ніж у 2023 році. Згідно з запропонованим Д. Трампом бюджетним планом на 2026 рік, США, які і без того є найбільшим спонсором, збільшать фінансування своїх ядерних сил, включаючи нову міжконтинентальну балістичну ракету *Sentinel*, на 26% до 87 млрд доларів. Здійснюючи свій внесок у забезпечення глобальної безпеки, Китай з 2020 року збільшив свій ядерний арсенал більш ніж удвічі – до 500 боєголовок. Поширення тактичних боєголовок меншої потужності нібито уможливило «обмежену» ядерну війну. Як тільки ця червона риса буде перетнута, може початися незупинна ланцюгова реакція. Дегуманізовані системи штучного інтелекту можуть підвищити ризик випадкового Армагеддону. Держави-ізгої, такі як Ізраїль та Північна Корея, постійно розширюють межі. Поривчастість Д. Трампа та психоз В. Путіна посилюють відчуття, що ми живемо у глобальному тирі.

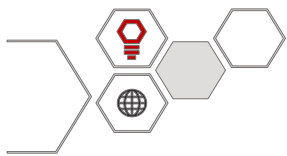

відновити діалог з КНДР. Зважаючи на тісні зв'язки Москви з Пхеньяном, Сеул, ймовірно, вважає, що Кремль може відіграти вирішальну роль у забезпеченні повернення комуністичного диктатора до діалогу [49]. Проте спроба південнокорейського уряду виявилася марною.

Наприкінці грудня 2025 р. Північна Корея опублікувала нові зображення того, що, за твердженням Пхеньяна, є його першим атомним підводним човном – це величезна субмарина, що за розмірами дорівнює деяким ударним підводним човнам ВМС США. На світлинах, опублікованих державними ЗМІ, Кім Чен Ин оглядає підводний човен з керованими ракетами на закритому будівельному об'єкті. Це вказує на те, що вона ще не спущена на воду. Створення атомного підводного човна є давньою метою Кім Чен Ина. На сучасну добу цю технологію мають лише США, Росія, Китай, Франція, Великобританія та Індія. Опубліковані зображення вказували на те, що у будівництві підводного човна, про існування якого вперше було оголошено в березні 2025 р., було досягнуто суттєвого прогресу. Державні ЗМІ КНДР повідомляли, що водотоннажність судна становить 8 тис. 700 тонн, що робить його рівним за водотоннажністю більшості атомних ударних підводних човнів класу «Вірджинія» у складі американського флоту.

За цим, 29 грудня 2025 р. КНДР під керівництвом Кім Чен Ина провела випробування двох крилатих ракет великої дальності. КНДР нарощує ядерні випробування, а її лідер закликає до «необмеженого та сталого» розвитку ядерних сил країни. На думку аналітиків, мета північнокорейських випробувань – підвищення точності ударів, протистояння США та Південній Кореї, а також випробування зброї перед її потенційним експортом до Росії [47].

В обмін на військову підтримку Росія дозволила в'їзд тисячам північнокорейських робітників. За оцінкою Корейського інституту оборонного аналізу (KIDA), еквівалентна вартість переданих Росією КНДР коштів, енергоресурсів, озброєнь та військових технологій складає близько

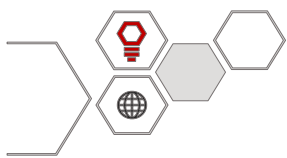

15,8 мільярдів швейцарських франків. Пхеньян навіть сподівається залучити російських туристів до нещодавно відкритого курорту в портовому місті Вонсан [31].

РФ також збільшила незаконне постачання нафти до КНДР, а КНР забезпечує економічний баласт для квартету. Як нетто-імпортер енергоносіїв, Китай є великим ринком збуту для іранських і російських енергоносіїв й, крім того, на КНР припадає понад 98% офіційної торгівлі КНДР із зовнішнім світом, що дає йому величезні важелі впливу на Північну Корею [37]. Усе це робить Пекін незамінним партнером для союзу Москви, Тегерана та Пхеньяна. Своєю чергою Росія є постачальником воєнних технологій (зокрема й атомних) для Ірану і Північної Кореї, а вони, відповідно, продукції (іранські ракети і безпілотники) та живої сили (північнокорейські солдати) для російської армії. Щодо Китаю, критична економічна та політична залежність Північної Кореї від Китаю лежить в основі двосторонніх відносин. Країни підтримують договір про взаємну оборону від 1961 р., але практично не мають військової співпраці. Взаємодія Північної Кореї з Росією, ймовірно, відображає спробу збалансувати вплив Китаю на Пхеньян.

Показовим у цьому контексті були відвідини Північної Кореї в липні 2025 р. міністром закордонних справ РФ С. Лавровим, який виступив за подальше зміцнення взаємного альянсу. Вождь КНДР Кім Чен Ин пообіцяв Росії «безумовну підтримку» у війні проти України. Зі свого боку С. Лавров також звернувся з погрозливим посланням до США, Південної Кореї та Японії, які, мовляв він, створили тристоронній альянс проти КНДР: «Ми попереджаємо про неприпустимість використання цих відносин для створення альянсів проти будь-кого, включаючи Північну Корею і, звичайно ж, Росію», – заявив він [31].

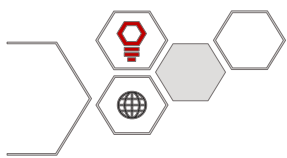
Водночас Москва тримає Пхеньян на гачку і таким чином культивує залежність, що зростає. Депутат Європарламенту від Німеччини М-А. Штрак-Циммерманн навіть припускає, що «Путін використовує Північну Корею як

маріонетку, щоб продемонструвати свій вплив в Індо-Тихоокеанському регіоні» [26] З іншого ж боку, Північна Корея стурбована тим, що підтримка з боку Росії може швидко зійти нанівець, як тільки війна в Україні закінчиться. Саме тому Кім намагається відновити економічні відносини з Китаєм, які останнім часом були дещо занедбані. Але головне, це повертає Кіма до міжнародної геополітики. Диктатор Північної Кореї, що має західну освіту, заздалегідь розпізнав ознаки нового світового порядку й саме в часи багатопольної анархії зумів включитися у гру, що публічно було продемонстровано на великому військовому параді в Пекіні, де Сі Цзіньпін, Володимир Путін та Кім Чен Ин вперше з'явилися разом. Сі сидів з Путіним і Кімом окремо від решти державних гостей у центрі почесної трибуни.

У жовтні 2025 р. у Пхеньяні пройшов перший за два роки військовий парад, на якому Північна Корея вперше представила нову міжконтинентальну балістичну ракету Хвасон-20. Державне агентство KCNA назвало її «найпотужнішою ядерною стратегічною зброєю» країни. За оцінками військових експертів, ракета здатна вражати цілі по всій території США. Крім «Хвасон-20», на параді показали гіперзвукові ракети та іншу новітню техніку. Парад відбувся на площі імені Кім Ир Сена на честь 80-річчя заснування правлячої Трудової партії. На трибуні поряд з Кім Чен Ином стояли прем'єр-міністр Китаю Лі Цян, заступник голови Ради безпеки Росії Дмитрій Медведєв та лідер компартії В'єтнаму То Лам. За даними KCNA, північнокорейський лідер закликав армію «стати непереможною силою, здатною знищити будь-яку загрозу».

Експерт-корезнавець Р. Франк вважає цей альянс природним і закономірним: «Усі три країни мають свої власні інтереси. Я б охарактеризував їхні стосунки як спілку з інтересів. Північна Корея завжди використовує протиріччя між партнерами у своїх інтересах. Пекін стурбований передачею російських військових технологій Північній Кореї, тому що це зробить Кіма ще більш непередбачуваним... Світовий порядок

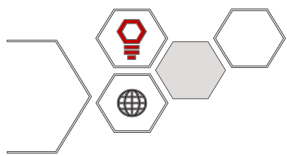

вийшов з рівноваги. Путін, Кім та Сі відчують загрозу, і тепер вони об'єднуються. Це зрозуміло. В останні роки кількість воєн у світі зросла, чітке співвідношення сил в однополярному світовому порядку розпадається. Дональд Трамп прискорює цю тенденцію. Виник вакуум, який зараз заповнюється... Однозначно. Країна [КНДР] більше не стоїть на самоті проти решти світу, очолюваного США [24].

Щодо відносин Північної Кореї з США, то, на думку Міністерства оборони Південної Кореї, Пхеньян, схоже, прагне створити сприятливі умови для переговорів із Вашингтоном за допомогою жорсткої риторики та провокацій. Північна Корея не відреагувала на заяву президента США Д. Трампа про намір відновити стосунки з лідером Кім Чен Ином. Натомість Пхеньян провів ракетні випробування та проанонсував візит Кіма на базу з виробництва ядерних матеріалів, зазначили у міністерстві [36]. Крім того на початку травня 2026 р. Кім Чен Ин проінспектував перший північнокорейський військовий корабель Чоє Нуон, здатний нести ракети з ядерними боєголовками. Новий корабель став частиною програми модернізації флоту: Пхеньян хоче розмістити ядерну зброю не лише на суші, а й на військових кораблях та підводних човнах, щоб ускладнити США та Південній Кореї відстеження можливих стартових позицій. Таким чином північнокорейський диктатор переносить свої ядерні амбіції вже й у відкрите море [50].

Відтак особливу увагу заслуговує вісь, що об'єднує Китай, Росію, Іран та Північну Корею, яку на Заході вже називають CRINK і яка виникла внаслідок розгортання повномасштабної війни РФ супроти України. Цей своєрідний вільний альянс оформився на основі взаємної зневаги до світового порядку, який очолює США, й військова співпраця в його рамках відбувається пліч-о-пліч з економічними зв'язками.

Згідно з оцінкою південнокорейської розвідки, Північна Корея, мабуть, активізує зусилля щодо безпеки ядерних матеріалів і створює різні типи

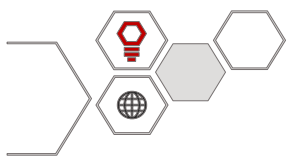
потужностей для виробництва ядерних боєголовок. 19 лютого 2026 р., відкриваючи з'їзд правлячої Трудової партії Кім Чен Ин виявив свій «оптимізм», стверджуючи, що його країна «безповоротно зміцнила свій статус на міжнародній арені», натякаючи на бажання Пхеньяна представити себе вже як потужну ядерну державу⁹. Північна Корея «також безповоротно зміцнила свій статус на міжнародній арені, що призвело до масштабних змін у світовому політичному порядку та відносинах, які впливають на нашу країну», – додав він, очевидно, маючи на увазі неодноразові заяви Пхеньяна про те, що він є ядерною державою [19].

Також Пхеньян, ймовірно, готується до запуску ще одного шпигунського супутника, здатного надавати зображення з вищою роздільною здатністю, за технологічної підтримки з боку Росії. КНДР може отримати від РФ критично важливі технології для своєї ядерної та ракетної програм. Це викликає серйозне занепокоєння серед західних фахівців з безпеки. Адже таким чином зростає потенційна загроза для сусідів Північної Кореї – Південної Кореї та Японії – а також США, які зобов'язалися захищати цих союзників.

Важливо також відмітити фундаментальну зміну в основному законі КНДР – Конституції, що відбулася у травні 2026 року. Згідно з проектом тексту, Північна Корея внесла поправки до Конституції, визначивши свою територію як межу з Південною Кореєю і виключивши згадки про возз'єднання Корейського півострова, що закріплює прагнення лідера Кім Чен Ина розглядати дві Кореї як окремі держави. Зазначу, що ще у січні 2024 р. Кім закликав до внесення змін до Конституції, щоб визначити Південну Корею як «головного ворога та незмінного головного ворога» Півночі та заявити, що територія Північної Кореї є відокремленою від Півдня.

---

⁹ Восстання Пхеньян проводив підземні ядерні випробування у 2017 році. Тоді Північна Корея провела своє шосте та останнє підземне ядерне випробування на полігоні Пхунгері на північному сході країни. Країна продовжує розвивати свій ядерний арсенал та провела численні випробування міжконтинентальних балістичних ракет, порушуючи заборони Ради Безпеки ООН.

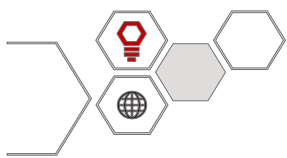
Згідно з текстом документа від 22 березня 2026 р., нова стаття 2 Конституції свідчить, що територія Північної Кореї включає землі, «що межують з Китайською Народною Республікою та Російською Федерацією на півночі та з Республікою Корея на півдні», а також територіальні води та повітряний простір, прилеглі до цих земель [46].

У положенні також говориться, що Північна Корея «ніколи не допустить жодного зазіхання» на свою територію, але не уточнюється розташування її кордону з Південною Кореєю і не згадуються явно спірні морські кордони, такі як Північна розмежувальна лінія в Жовтому морі.

Окремий пункт про оборону описує Північну Корею як «відповідальну державу, що володіє ядерною зброєю», і зазначає, що вона просуватиме розробку ядерної зброї для захисту прав країни на виживання та розвиток, стримування війни та захисту регіонального та глобального миру та стабільності. Таким чином це вбудовує доктрину Кіма про «дві ворожі держави» у найвищий закон країни.

Переглянута Конституція також призначає Кім Чен Ина главою держави Північна Корея, замінюючи колишнє формулювання, яке описувало цю посаду як верховного лідера країни, який представляє державу. У документі також прямо зазначено, що командування ядерними силами Північної Кореї перебуває у руках голови Державної комісії у справах держави, тобто – Кіма. Це формально передає повноваження щодо управління ядерним арсеналом країни до рук особисто Кім Чен Ина.

Національна розвідувальна служба Південної Кореї розглядає ці зміни як сигнал, що Пхеньян не має наміру відмовлятися від програми створення ядерної зброї. Вперше в Конституції Північної Кореї прямо зазначається, що повний контроль над ядерною зброєю країни належить голові Комісії з державних справ – посаду, яку обіймає Кім Чен Ин. Цю роль «було посилено для зміцнення системи одноосібного керівництва Кім Чен Ина», заявили південнокорейські парламентарі. «Було усунуто різні механізми контролю над

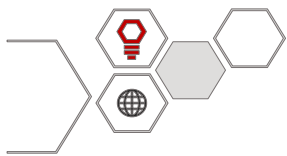

головою, а повноваження щодо застосування ядерної зброї були передані йому», за словами депутата правлячої партії РК Пак Сун Вона та представника опозиції Лі Сон Квуна [25].

Додам також, що стаття 3 Основного закону КНДР про ядерну політику тепер говорить: «Якщо система командування та управління ядерними силами держави опиниться під загрозою внаслідок атак ворожих сил... ядерний удар буде завдано автоматично та негайно» [21]. Вочевидь йдеться про сценарій «обезголовливого удару» – спроби ліквідувати керівництво країни або знищити командні центри, які відповідають за прийняття рішень. Відтак такі норми можуть бути реакцією Пхеньяна на ліквідацію американцями керівництва Ірану, зокрема Алі Хоменеї та верхівки КВІР, а також викрадення президента Венесуели Ніколаса Мадуро. Таким чином нове положення Конституції посилює ризики ескалації у разі конфлікту, оскільки допускає застосування ядерної зброї без безпосереднього політичного рішення на момент атаки.

Наголошу ще й на тому, що ядерний арсенал Північної Кореї вже наближається до критичної точки – він стає досить потужним, щоб перевантажити наземні системи протиракетної оборони, на розробку яких США витратили мільярди доларів за останні 30 років. За оцінками спецслужб Північна Корея, вона може мати до 60 ядерних боєголовок і приблизно 2000 кг високозбагаченого урану [40]. Наприкінці січня 2026 р. президент Південної Кореї Лі Чже Мен заявив, що Пхеньян тепер здатний виробляти достатню кількість матеріалу збройової якості для виготовлення до 20 одиниць ядерної зброї на рік [23].

Це дозволить КНДР протягом наступного десятиліття скласти конкуренцію запасам Франції, якщо не за рівнем розвитку, то за обсягом. Будівництво або модернізація об'єктів з виробництва матеріалу, що розщеплюється, може ще більше прискорити це нарощування. Вже за десять

років арсенал Північної Кореї може перевершити арсенали Ізраїлю, Пакистану та Великобританії.

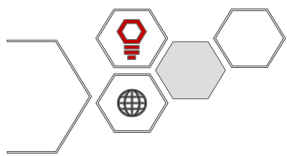
Однак міжконтинентальні балістичні ракети Хвасон-15, Хвасон-17, Хвасон-18 і Хвасон-19 у поєднанні з наявними боеголовками, можливо, вже забезпечують країні вогневу міць, достатню для подолання наземних систем протиракетної оборони США середнього радіусу дії, створених для відбиття невеликих атак і коштували приблизно 65 млрд доларів [23]. Набагато більший арсенал зброї ближньої дії може завдати удару по союзникам США в Азії та американським базам на Гуамі, де США містять один з найбільших у світі арсенал боєприпасів. У той час як Сполучені Штати вели війну на Близькому Сході, щоб запобігти придбанню іранським клерикальним режимом ядерної зброї, дійсність показала, що зусилля США зі стримування програми Кім Чен Ина зазнали невдачі. Перетворення Північної Кореї з «держави-ізгоя» на повноправного члена клубу володарів атомного арсеналу означає, що вона може не лише загрожувати ядерною війною – тепер вона, можливо, здатна сама вести ядерну війну.

Отже якщо військове співробітництво між Росією і КНДР, що розширюється, не буде стримане, воно може серйозно похитнути воєнний баланс на Корейському півострові¹⁰. Співпраця між Москвою та Пхеньяном підвищує ризик того, що у разі кризи на Корейському півострові Росія втрутиться на боці КНДР.

Крім того тепер Північна Корея (її диктатор) має у своєму розпорядженні великі можливості для дестабілізації Східної Азії та посилення своїх позицій у переговорах – чи то з США, чи то з Китаєм, чи з Японією і, звісно ж, з Південною Кореєю. КНДР стає й гравцем у можливому конфлікті навколо Тайваню. На тлі можливої військової ескалації навколо Тайваню

---

¹⁰ 9 травня 2026 р. військові з Північної Кореї вперше взяли участь у параді на Красній площі в Москві. Солдати КНДР пройшли окремою колоною під час заходу. Поява північнокорейських військових на параді стала ще одним публічним символом зближення Москви та Пхеньяна.

західні аналітики дедалі більше стурбовані посиленням координації між Пекіном, Москвою та Пхеньяном. При цьому практично не має сумнівів, що натомість Росія розширюватиме свій обмін космічними, ядерними та ракетними технологіями, досвідом та матеріалами з Китаєм, Іраном та Північною Кореєю, що дозволить досягти прогресу в програмах зброї масового знищення усіх трьох країн протягом наступних п'яти–семи років.

Отже цей союз має декілька стратегічних рівнів:

1. Глобальна мета – руйнування так званого однополярного світу, а саме:

- Створення «Вісі опор»: Росія прагне згуртувати навколо себе країни-ревізіоністи (КНДР, Іран), щоб продемонструвати неспроможність західних санкцій та міжнародного права;
- Дипломатична легітимація вигнанців: Пхеньян отримує статус стратегічного партнера ядерної держави, що виводить його з повної ізоляції. Москва ж використовує вето в ООН, щоб остаточно заблокувати моніторинг санкцій проти КНДР.

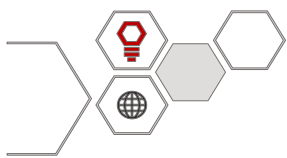
2. Геостратегічна мета в Європі – війна супроти України і руйнація солідарності ЄС та НАТО:

- Війна на виснаження, в якій головною оперативною метою Кремля є забезпечити безперебійне постачання мільйонів снарядів та живої сили (військ КНДР) для продовження агресії проти України без оголошення повної мобілізації в РФ¹¹;
- Відволікання ресурсів Заходу: створення напруги на Корейському півострові змушує США та їхніх союзників розпорозувати увагу та військову допомогу між Європою та Азією.

3. Геостратегічна мета в Азії – тиск на США та союзників:

---

¹¹ 26 квітня 2026 р. у Пхеньяні було урочисто відкрито вшанувальний комплекс і Музей бойових подвигів героїв зарубіжної військової операції. Тобто – меморіал і музей північнокорейським воякам, що брали участь у бойових діях на боці Росії у її загарбницькій війні супроти України. У церемонії відкриття комплексу взяли участь голова Державної думи Федеральних зборів РФ В. Володін, міністр оборони РФ А. Белоусов та диктатор КНДР Кім Чен Ін.

- Зміна балансу сил, зокрема через укладення договору про взаємну оборону (червень 2024 р.), яка дозволяє Росії офіційно втручатися в конфлікти в Азії, що є прямою загрозою для Південної Кореї та Японії¹²;

- Технологічний стрибок КНДР, який забезпечується можливостями Пхеньяна використовує цей альянс для отримання критичних російських технологій (ракетних, супутникових, атомних), що робить його ядерний шантаж значно реальнішим та небезпечнішим для США.

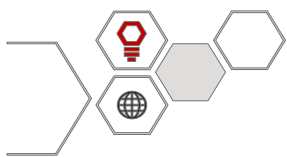
4. Роль «проксі» для Китаю: хоча КНР офіційно зберігає дистанцію, тандем РФ–КНДР вигідний Пекіну як інструмент непрямого тиску на Захід, зокрема Північна Корея виконує роль «проксі-держави», що дозволяє Пекіну випробувати (тестувати) реакцію НАТО та США, залишаючись формально осторонь конфлікту¹³.

На дипломатичному рівні Пхеньян був одним із найстійкіших союзників Москви. Він послідовно голосував проти резолюцій ООН, що засуджують вторгнення Росії в Україну, та офіційно визнав заявлену Росією анексію

---

¹² Військові витрати в Азії та Океанії у 2025 р. склали 681 млрд доларів, що на 8,1% більше, ніж у 2024 р., і це найбільше річне зростання з 2009 року. Китай, друга за величиною у світі держава, що витрачає військові кошти, збільшив свої військові витрати на 7,4% до 336 млрд доларів. Це було 31-ше поспіль річне зростання, оскільки Китай продовжує свою військову модернізацію. Військові витрати Японії зросли на 9,7% і досягли 62,2 млрд доларів у 2025 р., що еквівалентно 1,4% ВВП, що є найвищою часткою з 1958 року. Військові витрати Тайваню зросли на 14% до 18,2 млрд доларів (2,1% ВВП), що є найбільшим річним зростанням щонайменше з 1988 року, на тлі посилення військових навчань Народно-визвольної армії КНР навколо острова [22]. Союзники США в Азії та Океанії, такі як Австралія, Японія, Південна Корея та Філіппіни, витрачають більше коштів на свої військові потреби не лише через давню регіональну напруженість, але й через зростаючу невизначеність щодо підтримки США. Як і в Європі, союзники США в Азії та Океанії також перебувають під тиском адміністрації США, щоб вони витрачали більше коштів на свої військові потреби.

¹³ Хоча Північна Корея географічно розташована поза традиційним євроатлантичним фокусом НАТО, Альянс визнає, що дії Пхеньяна становлять загрозу міжнародному миру і, як наслідок, безпеці союзників. НАТО послідовно засуджує програми КНДР щодо ядерної зброї та балістичних ракет, які порушують численні резолюції Ради Безпеки ООН. КНДР посилила свою діяльність з ракетних випробувань в останні роки, включаючи численні запуски різної дальності. Союзники розглядають ці випробування як дестабілізуючі не лише для Східної Азії, але й для ширшої міжнародної спільноти, враховуючи потенційну досяжність міжконтинентальних балістичних ракет КНДР та ризик поширення ракетних технологій серед інших учасників. Члени НАТО активно беруть участь в Ініціативі з безпеки розповсюдження, яку очолюють США, працюючи над перехопленням незаконних поставок зброї масового знищення, тим самим безпосередньо борючись з контрабандними мережами КНДР. НАТО також сприяє обговоренню технологій протиракетної оборони та ліквідації наслідків у разі застосування зброї масового знищення, надаючи цінні переваги всім партнерам-учасникам. НАТО повністю підтримує мету повної, перевіреної та незворотної денуклеаризації Корейського півострова, а також рішуче засуджує участь північнокорейських солдатів у військових заходах Росії проти України.

східних українських територій. У свою чергу, як Росія, так і Китай захищали Північну Корею в Раді Безпеки ООН, спільно наклавши вето на пропозиції щодо нових санкцій у відповідь на випробування Північною Кореєю ракет далекого радіусу дії.

Військово-політичний альянс Росії та КНДР станом на 2025–2026 роки став одним з найпотужніших дестабілізуючих факторів, що руйнує фундамент сучасної архітектури безпеки та міжнародного права.

Основні загрози включають:

1. Остаточний параліч Ради Безпеки ООН:

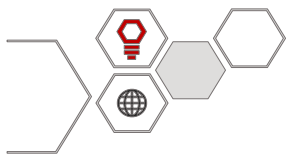
- Блокування санкцій, зокрема Росія, як постійний член Ради безпеки ООН, відкрито використовує право вето для захисту КНДР від міжнародного контролю (у 2024 році, наприклад, Москва заблокувала роботу групи експертів ООН, які роками моніторили порушення санкцій Пхеньяном);

- Легітимізація порушень, адже колишній гарант світового порядку (РФ) тепер сам ініціює порушення резолюцій, які раніше підтримав, що фактично нівелює роль ООН як інструменту підтримання миру;

- 26 квітня 2026 р. міністр оборони РФ А. Белоусов провів у Пхеньяні переговори з головою державних справ КНДР Кім Чен Ином. Вони, зокрема, обговорили стан та перспективи військової співпраці між Москвою та Пхеньяном. А. Белоусов заявив про готовність до підписання плану військової взаємодії Росії та КНДР на період 2027–2031 років.

2. Крах режиму нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ) через створення доконаного прецеденту:

- Запровадження ядерного бартеру, коли РФ, ймовірно, надає КНДР технології для вдосконалення балістичних ракет та ядерної зброї в обмін на живу силу та снаряди. Це створює прецедент, коли ядерна держава сприяє розвитку арсеналу «країни-вигнанця»;

- Створення «Ефекту доміно», коли ослаблення міжнародних гарантій (на прикладі Будапештського меморандуму) та посилення загроз від Пхеньяна змушують інші країни, зокрема Південну Корею та Японію, серйозно замислюватися про створення власної ядерної зброї;

3. Формування «Вісі диктатур» проти демократичного світу:

- Стратегічна координація альянсу РФ та КНДР є частиною ширшої мережі, що включає Іран та Китай, коли усі вони формують альтернативний «центр сили», де право сили домінує над силою права;

- Глобалізація конфліктів, коли участь північнокорейських військ у війні в Європі (супроти України) стирає межі між регіональними загрозами в Азії та Європі, створюючи єдине поле глобальної конфронтації¹⁴.

4. Руйнування норм міжнародного гуманітарного права:

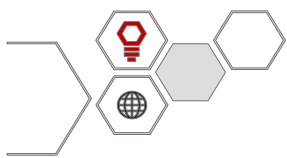
- Нормалізація найманства та депортацій, адже використання північнокорейських солдатів Росією як «витратного матеріалу» та залучення робітників з КНДР у рабських умовах на окупованих територіях України є грубим викликом правам людини та законам війни;

- Імперський ревізіонізм, який воскресає у ХХІ ст., позаяк дії альянсу легітимізують політику агресії та анексії, повертаючи світ до логіки колоніальних воєн ХІХ–ХХ століть.

Ці процеси вказують на те, що поствоєнна архітектура безпеки (після 1945 року) більше не функціонує, а світ увійшов у період хаотичної трансформації, де старі правила не діють, а нові ще не сформовані.

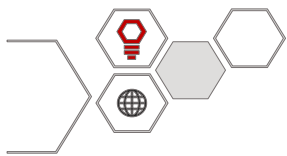
¹⁴ За даними Стокгольмського міжнародного інституту досліджень проблем миру, світові військові витрати у 2025 році досягли 2,89 трлн доларів, що на 2,9% більше у реальному вираженні, ніж у 2024 році. Військові витрати скоротилися у США, але зросли на 14% у Європі та на 8,1% в Азії та Океанії. Згідно з новими даними, опублікованими у квітні 2026 р. SIPRI, три країни з найбільшими військовими витратами – США, Китай та Росія – витратили 1,48 трлн доларів, або 51% від загальносвітового обсягу. Глобальні військові витрати в 2025 році знову зросли, оскільки держави відреагували на черговий рік воєн, невизначеності та геополітичних потрясінь масштабними програмами з нарощування озброєнь. Військові витрати США у 2025 р. становили 954 млрд доларів, що на 7,5% менше, ніж у 2024 р. Зниження насамперед пояснюється тим, що протягом року не було схвалено жодну нову фінансову військову допомогу Україні. Військові витрати Росії у 2025 р. зросли на 5,9% і становили 190 млрд доларів, що відповідає 7,5% ВВП. Україна, яка займала сьоме місце за військовими витратами у 2025 р., збільшила їх на 20% до 84,1 млрд доларів, або 40% ВВП [22].

І на цьому тлі між Пхеньяном та Москвою розвивається стратегічне військово-політичне партнерство, яке вже впливає на геополітичну структуру не лише в Азії, а й в Індо-Тихоокеанському басейні, Океанії та у Європі, а також стає додатковим чинником у війні Росії супроти України з проекцією на Європу, у протистояння США та Китаю, а також у світовому протистоянні автократій деспотів із західною цивілізацією, зі світовою демократією та з усталеним міжнародним правом з метою зміни світової системи безпеки та архітектури глобального ладу на планеті.

Список використаних джерел

1. Гай-Нижник П. (2026). *Геополітичне становище Кореї (Північної та Південної) з огляду на стратегію національної безпеки США (2017–2026)*. Геополітика України: історія і сучасність, 1.
2. Гай-Нижник П. П. (2026, 31 січня). *Доктрина Донро президента США Д.Трампа: impera-полярність vs dignus-полярність*. Український політико-правовий дискурс, 19. <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/519/417>
3. Гай-Нижник П. (2026). *Доктрина Трампа/Донро і стратегії національної безпеки США (2017–2025): світ на переломі*. Київ: Саміт-книга. 232 с.
4. Гай-Нижник П. П. (2025). *Інформаційно-пропагандистська політика Російської Федерації в Південно-Східній Азії, зокрема у країнах Корейського півострову: специфіка і головні ознаки*. Українські корєєзнавчі студії. Збірник наукових праць, 1. Рівне: Волинські обереги, 236–247.
5. Гай-Нижник П. (2025). *Сенсові ідеологеми В. Путіна: наративи ціннісних маніпуляцій та casus belli геополітики і геостратегії РФ*. Київ: Саміт-книга. 440 с.
6. Гай-Нижник П. П. (2025, 30 листопада). *Старі ідеологеми нової команди Трампа: геополітичний ґрунт проросійських мага-наративів*.

Український політико-правовий дискурс, 17.

<https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/468/366>

7. *Заседание Международного дискуссионного клуба «Валдай»* (2022, Октябрь 27). Президент России. <http://kremlin.ru/events/president/news/69695>

8. *Концепция внешней политики Российской Федерации (утверждена Президентом Российской Федерации В.В.Путиным 31 марта 2023 г.)* (2023, Март 31). МИД России.

https://www.mid.ru/ru/foreign_policy/official_documents/1860586/

9. *Пресс-конференция по итогам встречи глав государств и правительств «Группы восьми»* (2006, Июль 17). Президент России. <http://kremlin.ru/events/president/transcripts/23717>

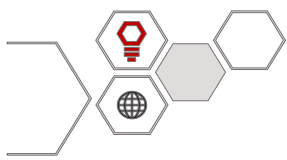
10. *Українські корєзнавчі студії. Збірник наукових праць* (2025). Вип. 1. Рівне: Волинські обереги. 408 с.

11. Ali, I. & Stewart, P. & Smith, J. (2024, November 25). *North Korea expands plant making missile Russia uses in Ukraine, researchers say*. Reuters. <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/satellite-images-suggest-north-korea-expanding-missile-plant-researchers-say-2024-11-25/>

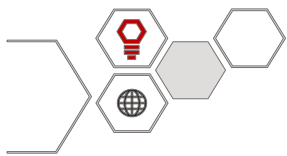
12. Antoniadis, N. & Marienhagen, N. & Milatz, M. & Graça Peters, K. & Riedmann, B. (2024, 4. Februar). *Der Deal der Despoten*. Der Spiegel. <https://www.spiegel.de/ausland/nordkorea-liefert-waffen-nach-russland-der-deal-der-despoten-a-db081481-9df3-45e5-b518-dc597df86f1d>

13. Axe, D. (2024, November 30). *North Korea Has Given Its City-Smashing Rocket Launchers To Russia*. Forbes. <https://www.forbes.com/sites/davidaxe/2024/11/30/north-korea-has-given-its-city-smashing-rocket-launchers-to-russia/>

14. Belton, C. (2024, April 17). *Secret Russian foreign policy document urges action to weaken the U.S.* The Washington Post. <https://www.washingtonpost.com/world/2024/04/17/russia-foreign-policy-us-weaken/>

15. Boram, P. (2025, September 25). *N. Korea presumed to possess up to 2,000 kg of highly enriched uranium: unification minister*. Yonhar News Agency. <https://en.yna.co.kr/view/AEN20250925005600315>
16. Brands, H. (2024, May 12). *Ukraine Is Now a World War. And Putin Is Gaining Friends*. AEI. <https://www.aei.org/op-eds/ukraine-is-now-a-world-war-and-putin-is-gaining-friends/>
17. Chan, L. (2022, March 03). *Media in Asia divided on Russian invasion of Ukraine*. AsAmNews. <https://asamnews.com/2022/03/03/coverage-in-china-india-korea-and-vietnam-of-ukraine-much-different-than-in-united-states/>
18. Choe Sang-Hun & Nechepurenko, I. (2025, May 31). *North Korea Gets a Weapons Bonanza From Russia*. The New York Times. <https://www.nytimes.com/2025/05/31/world/asia/north-korea-russia-weapons.html>
19. *En Corée du Nord, Kim Jong-un ouvre un congrès censé définir les objectifs du pays en matière nucléaire* (2025, 20 février). Le Monde. https://www.lemonde.fr/international/article/2026/02/20/coree-du-nord-kim-jong-un-ouvre-un-congres-qui-devrait-etre-majeur-pour-l-avenir-nucleaire-du-pays-et-l-alliance-avec-la-russie_6667489_3210.html
20. Feng, J. & Croucher, S. (2025, April 16). *North Korea Is Making Billions From Russia's War on Ukraine*. Newsweek. <https://www.newsweek.com/north-korea-making-billions-russias-war-ukraine-2060290>
21. Geh, H. (2026, 8 May). *Nuclear Vengeance North Korea will automatically launch a nuclear attack if Kim Jong-un is assassinated, new constitution decrees*. The Sun. <https://www.thesun.co.uk/news/39052427/north-korea-nuclear-attack-if-kim-jong-un-assassinated/>
22. *Global military spending rise continues as European and Asian expenditures surge* (2026, April 27). Stockholm International Peace Research Institute Source. <https://www.sipri.org/media/press-release/2026/global-military-spending-rise-continues-european-and-asian-expenditures-surge>

23. Herskovitz, J. & Leung, A. & Udemans, C. & Choi, S-H. (2026, April 29). *North Korea's Nuclear Arsenal Is Outgrowing US Missile Defenses*. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/graphics/2026-north-korea-nuclear-arsenal/>

24. Igel, L. (2025, 2. Oktober). *“Auf der Welt herrscht momentan eine multipolare Anarchie”, sagt der Nordkorea-Experte. Davon profitiere Kim Jong Un*. Neue Zürcher Zeitung. <https://www.nzz.ch/pro/nordkorea-china-und-russland-entsteht-ein-neuer-block-gegen-den-westen-ld.1902705>

25. Kang, S. (2026, May 7). *North Korea's New Constitution Gives Kim Formal Power Over Nukes*. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-05-07/north-korea-s-new-constitution-gives-kim-formal-power-over-nukes>

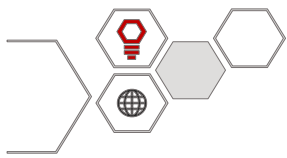
26. Kanning, T. (2025, 18. September). *“Nordkorea ist ziemlich verärgert über Russland“*. Frankfurter Allgemeine Zeitung. <https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/waffenhilfe-in-der-ukraine-nordkorea-ist-ziemlich-veraergert-ueber-russland-accg-110690170.html>

27. Kaufmann Bossart, M. (2024, 18. Juni). *Putin ist in Nordkorea eingetroffen: Das Wichtigste zum Besuch des Kreml-Herrschers in Pjongjang*. Neue Zürcher Zeitung. <https://www.nzz.ch/international/putin-trifft-kim-in-pjongjang-waffenhandel-und-geopolitische-spiele-ld.1834781>

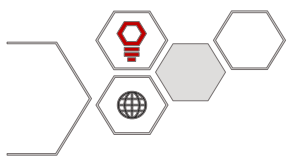
28. Kim Arin (2024, November 3). *\$200m a year, 700,000 tons of rice, space tech: The deal for North Korea in joining Russia's war*. The Korea Herald. <https://www.koreaherald.com/article/3845784>

29. Kim, J. & Park J-M. (2024, June 20). *New North Korea-Russia pact calls for*. Reuters. <https://www.reuters.com/world/north-korea-russia-pact-give-all-available-military-help-if-other-is-invaded-2024-06-20/>

30. Kim Soo-yeon (2024, January 19). *N.K. says it tested underwater nuclear weapons system in response to trilateral drills*. Yonhar News Agency. <https://en.yna.co.kr/view/AEN20240119004651315>

31. Kölling, M. (2025, 14. Juli). *Bund der Isolierten: Nordkorea und Russland bekräftigen ihre Militärallianz*. Neue Zürcher Zeitung. <https://www.nzz.ch/international/bund-der-isolierten-nordkorea-und-russland-bekraeftigen-ihre-militaerallianz-ld.1893478>
32. Kube, C. & Lee, C. E. (2024, May 24). *Are Russia and North Korea planning an 'October surprise' that aids Trump?* NBC News. <https://www.nbcnews.com/news/investigations/are-russia-north-korea-planning-october-surprise-aids-trump-rcna153828>
33. Lapham, J. (2025, March 27). *N Korea's Kim inspects test of 'AI suicide attack drones'*. BBC. <https://www.bbc.com/news/articles/c4gmny262vzo>
34. Lee Haye-ah (2024, January 14). *N. Korea's foreign minister to visit Russia this week*. Yonhar News Agency. <https://en.yona.co.kr/view/AEN20240114001900315>
35. Lee Minji (2024, October 23). *N. Korea's stockpile of war materials expected to last up to 3 months: lawmaker*. Yonhar News Agency. <https://en.yona.co.kr/view/AEN20241023005700315>
36. Lee Minji (2025, February 11). *N. Korea sent 200 long-range artillery pieces to Russia; additional supply likely: Seoul*. Yonhar News Agency. <https://en.yona.co.kr/view/AEN20250211007600315>
37. Martin, T. W. & Li, M. & Ruiz, R. (2025, March 28). *How a New Axis Called CRINK Is Working Against America*. The Wall Street Journal. <https://www.wsj.com/world/crink-axis-china-russia-iran-alliance-urkaine-war-3dab9921>
38. *North Korea close to developing ICBM that can hit US with nuclear weapon, South Korea's Lee says* (2025, September 25). Reuters. <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/north-korea-close-developing-icbm-that-can-hit-us-with-nuclear-weapon-south-2025-09-25/>

39. *North Korea ratifies mutual defence treaty with Russia* (2024, November 12). Reuters. <https://www.reuters.com/world/north-korea-ratifies-mutual-defence-treaty-with-russia-2024-11-11/>

40. Puskepeleitis, D. (2026, 11. Mai). *Im Falle eines Attentats: Nordkorea-Kim schreibt Atomschlag in Verfassung: Nach mir die Bombe!* Bild. <https://www.bild.de/politik/ausland-und-internationales/nordkorea-schreibt-pflicht-zu-atomanschlag-in-die-eigene-verfassung-6a00b3b2453b15e1190740e3>

41. Roger, B. & Tchoubar, P. (2025, Janvier 17). *La Russie livre des dizaines de chars et de blindés au Mali et réorganise son dispositif militaire en Afrique*. Le Monde. https://www.lemonde.fr/international/article/2025/01/24/au-mali-la-russie-procede-a-une-importante-livraison-de-blindes-et-reorganise-son-dispositif-militaire_6514120_3210.html

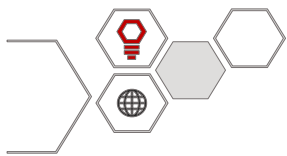
42. *Russian GHOST Ship With NUCLEAR Reactors Destined To North Korea Sinks Mysteriously In Spain* (2026, May 12). CNN-News18. <https://www.youtube.com/watch?v=h7g4jkcRs3M>

43. Soo-hyang Choi (2024, July 2). *Kim Jong Un Says Economy Is on 'Upturn' as Russian Ties Deepen*. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-07-02/kim-jong-un-says-economy-is-on-upturn-as-russian-ties-deepen>

44. Soo-hyang Choi (2024, June 14). *Kim Sent Russia Millions of Artillery Shells, South Korea Says*. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-06-14/kim-sent-russia-millions-of-artillery-shells-south-korea-says>

45. Soo-hyang Choi (2026, March 18). *N. Korea Gave Russia Up to \$14 Billion in Military Aid, Report Says*. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-03-18/n-korea-gave-russia-up-to-14-billion-in-military-aid-report>

46. Shim K-S. (2026, May 6). *North Korea revises constitution to drop references to unification of Korean Peninsula*. Reuters.

<https://www.reuters.com/world/china/north-korea-revises-constitution-drop-references-unification-korean-peninsula-2026-05-06/>

47. “*Un développement illimité*”: la Corée du Nord reprend les essais nucléaires avec le lancement de deux missiles (2025, 29 décembre). Le Parisien. <https://www.leparisien.fr/international/un-developpement-illimite-la-coree-du-nord-reprend-les-essais-nucleaires-avec-le-lancement-de-deux-missiles-29-12-2025-ELMF7IFXZVAFPN33UWA74QR62E.php>

48. Walker, M. (2023, November 27). *Putin Has Staked Russia’s Resources on Victory in Ukraine. Can the West Match Him?* The Wall Street Journal. <https://www.wsj.com/world/putin-has-staked-russias-resources-on-victory-in-ukraine-can-the-west-match-him-b5d7b5f2>

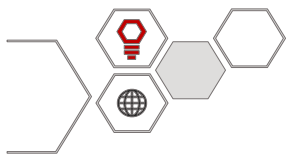
49. Yoo Jee-ho (2025, December 21). *S. Korea, Russia hold talks in Moscow on N. Korean nuclear, security issues: sources.* Yonhar News Agency. <https://en.yna.co.kr/view/AEN20251221000700315>

50. Yoon, D. (2026, May 8). *North Korea’s New Nuclear-Capable Warship Poses Fresh Threat to South Korea, U.S.* The Wall Street Journal. <https://www.wsj.com/world/asia/north-koreas-new-nuclear-capable-warship-poses-fresh-threat-to-south-korea-u-s-30ddf311>

References

1. Hai-Nyzhnyk P. (2026). *Heopolitychne stanovyshche Korei (Pivnichnoi ta Pivdennoi) z ohliadu na stratehiiu natsionalnoi bezpeky SShA (2017–2026)* [Geopolitical formation of Korea (Pivnichnaya and Pivdennaya) in terms of the US national security strategy (2017–2026)]. *Heopolityka Ukrainy: istoriia i suchasnist*, 1.

2. Hai-Nyzhnyk P. P. (2026, 31 sichnia). *Doktryna Donro prezidenta SShA D. Trampa: impera-poliarnist vs dignus-poliarnist* [The Donroe Doctrine of US President D. Trump: impera-polarity vs dignus-polarity]. *Ukrainskyi polityko-pravovy diskurs*, 19. <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/519/417>

3. Hai-Nyzhnyk P. (2026). *Doktryna Trampa/Donro i stratehii natsionalnoi bezpeky SShA (2017–2025): svit na perelomi* [The Trump/Donroe Doctrine and US National Security Strategies (2017–2025): A World at a Turning Point]. Kyiv: Samit-knyha. 232 s.

4. Hai-Nyzhnyk P. P. (2025). *Informatsiino-propahandystska polityka Rosiiskoi Federatsii v Pivdenno-Skhidnii Azii, zokrema u krainakh Koreiskoho pivostrovu: spetsyfika i holovni oznaky* [Information and propaganda policy of the Russian Federation in Southeast Asia, in particular in the countries of the Korean Peninsula: specifics and main features]. *Ukrainski koreieznavchi studii. Zbirnyk naukovykh prats*, 1. Rivne: Volynski oberehy, 236–247.

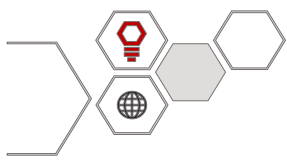
5. Hai-Nyzhnyk P. (2025). *Sensovi ideolohemy V. Putina: naratyvy tsinnisnykh manipuliatsii ta casus belli heopolytyky i heostratehii RF* [V. Putin's meaningful ideologemes: narratives of value manipulation and casus belli of Russian geopolitics and geostrategy]. Kyiv: Samit-knyha. 440 s.

6. Hai-Nyzhnyk P. P. (2025, 30 lystopada). *Stari ideolohemy novoi komandy Trampa: heopolitychnyi grunt prorosiiskykh maha-naratyviv* [Old ideologues of Trump's new team: the geopolitical groundwork for pro-Russian maga-narratives]. *Ukrainskyi polityko-pravovyi dyskurs*, 17. <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/468/366>

7. *Zasedanye Mezhdunarodnoho dyskussyonnoho kluba «Valdai»* [Meeting of the Valdai International Discussion Club] (2022, Oktiabr 27). Prezident Rossii. <http://kremlin.ru/events/president/news/69695>

8. *Kontseptsiya vneshney politiki Rossiyskoy Federatsii (utverzhdena Prezidentom Rossiyskoy Federatsii V.V.Putinyam 31 marta 2023 h.)* [The Foreign Policy Concept of the Russian Federation (approved by the President of the Russian Federation V.V.Putin on March 31, 2023)] (2023, Mart 31). MID Rossii. https://www.mid.ru/ru/foreign_policy/official_documents/1860586/

9. *Press-konferentsiya po itoham vstrechi hlav hosudarstv i pravitelstv «Hruppy vosms»* [Press conference following the meeting of the G8 heads of state

and government] (2006, Yiul 17). Prezident Rossii. <http://kremlin.ru/events/president/transcripts/23717>

10. *Ukrainski koreieznavchi studii. Zbirnyk naukovykh prats* [Ukrainian Korean Studies. Collection of Scientific Papers] (2025). Vyp. 1. Rivne: Volynski oberehy. 408 s.

11. Ali, I. & Stewart, P. & Smith, J. (2024, November 25). *North Korea expands plant making missile Russia uses in Ukraine, researchers say*. Reuters. <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/satellite-images-suggest-north-korea-expanding-missile-plant-researchers-say-2024-11-25/>

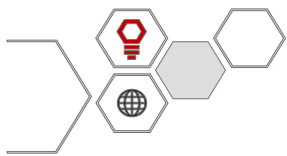
12. Antoniadis, N. & Marienhagen, N. & Milatz, M. & Graça Peters, K. & Riedmann, B. (2024, 4. Februar). *Der Deal der Despoten*. Der Spiegel. <https://www.spiegel.de/ausland/nordkorea-liefert-waffen-nach-russland-der-deal-der-despoten-a-db081481-9df3-45e5-b518-dc597df86f1d>

13. Axe, D. (2024, November 30). *North Korea Has Given Its City-Smashing Rocket Launchers To Russia*. Forbes. <https://www.forbes.com/sites/davidaxe/2024/11/30/north-korea-has-given-its-city-smashing-rocket-launchers-to-russia/>

14. Belton, C. (2024, April 17). *Secret Russian foreign policy document urges action to weaken the U.S.* The Washington Post. <https://www.washingtonpost.com/world/2024/04/17/russia-foreign-policy-us-weaken/>

15. Boram, P. (2025, September 25). *N. Korea presumed to possess up to 2,000 kg of highly enriched uranium: unification minister*. Yonhar News Agency. <https://en.yna.co.kr/view/AEN20250925005600315>

16. Brands, H. (2024, May 12). *Ukraine Is Now a World War. And Putin Is Gaining Friends*. AEI. <https://www.aei.org/op-eds/ukraine-is-now-a-world-war-and-putin-is-gaining-friends/>

17. Chan, L. (2022, March 03). *Media in Asia divided on Russian invasion of Ukraine*. AsAmNews. <https://asamnews.com/2022/03/03/coverage-in-china-india-korea-and-vietnam-of-ukraine-much-different-than-in-united-states/>

18. Choe Sang-Hun & Nechepurenko, I. (2025, May 31). *North Korea Gets a Weapons Bonanza From Russia*. The New York Times. <https://www.nytimes.com/2025/05/31/world/asia/north-korea-russia-weapons.html>

19. *En Corée du Nord, Kim Jong-un ouvre un congrès censé définir les objectifs du pays en matière nucléaire* (2025, 20 février). Le Monde. https://www.lemonde.fr/international/article/2026/02/20/coree-du-nord-kim-jong-un-ouvre-un-congres-qui-devrait-etre-majeur-pour-l-avenir-nucleaire-du-pays-et-l-alliance-avec-la-russie_6667489_3210.html

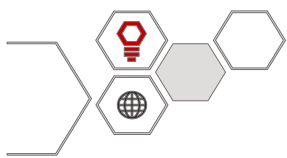
20. Feng, J. & Croucher, S. (2025, April 16). *North Korea Is Making Billions From Russia's War on Ukraine*. Newsweek. <https://www.newsweek.com/north-korea-making-billions-russias-war-ukraine-2060290>

21. Geh, H. (2026, 8 May). *Nuclear Vengeance North Korea will automatically launch a nuclear attack if Kim Jong-un is assassinated, new constitution decrees*. The Sun. <https://www.thesun.co.uk/news/39052427/north-korea-nuclear-attack-if-kim-jong-un-assassinated/>

22. *Global military spending rise continues as European and Asian expenditures surge* (2026, April 27). Stockholm International Peace Research Institute Source. <https://www.sipri.org/media/press-release/2026/global-military-spending-rise-continues-european-and-asian-expenditures-surge>

23. Herskovitz, J. & Leung, A. & Udemans, C. & Choi, S-H. (2026, April 29). *North Korea's Nuclear Arsenal Is Outgrowing US Missile Defenses*. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/graphics/2026-north-korea-nuclear-arsenal/>

24. Igel, L. (2025, 2. Oktober). *“Auf der Welt herrscht momentan eine multipolare Anarchie”, sagt der Nordkorea-Experte. Davon profitiere Kim Jong Un*. Neue Zürcher Zeitung. <https://www.nzz.ch/pro/nordkorea-china-und-russland-entsteht-ein-neuer-block-gegen-den-westen-ld.1902705>

25. Kang, S. (2026, May 7). *North Korea's New Constitution Gives Kim Formal Power Over Nukes*. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-05-07/north-korea-s-new-constitution-gives-kim-formal-power-over-nukes>

26. Kanning, T. (2025, 18. September). *“Nordkorea ist ziemlich verärgert über Russland“*. Frankfurter Allgemeine Zeitung. <https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/waffenhilfe-in-der-ukraine-nordkorea-ist-ziemlich-veraergert-ueber-russland-accg-110690170.html>

27. Kaufmann Bossart, M. (2024, 18. Juni). *Putin ist in Nordkorea eingetroffen: Das Wichtigste zum Besuch des Kreml-Herrschers in Pjongjang*. Neue Zürcher Zeitung. <https://www.nzz.ch/international/putin-trifft-kim-in-pjongjang-waffenhandel-und-geopolitische-spiele-ld.1834781>

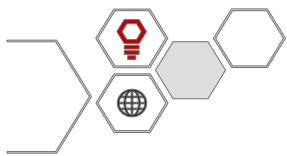
28. Kim Arin (2024, November 3). *\$200m a year, 700,000 tons of rice, space tech: The deal for North Korea in joining Russia's war*. The Korea Herald. <https://www.koreaherald.com/article/3845784>

29. Kim, J. & Park J-M. (2024, June 20). *New North Korea-Russia pact calls for*. Reuters. <https://www.reuters.com/world/north-korea-russia-pact-give-all-available-military-help-if-other-is-invaded-2024-06-20/>

30. Kim Soo-yeon (2024, January 19). *N.K. says it tested underwater nuclear weapons system in response to trilateral drills*. Yonhar News Agency. <https://en.yna.co.kr/view/AEN20240119004651315>

31. Kölling, M. (2025, 14. Juli). *Bund der Isolierten: Nordkorea und Russland bekräftigen ihre Militärallianz*. Neue Zürcher Zeitung. <https://www.nzz.ch/international/bund-der-isolierten-nordkorea-und-russland-bekraeftigen-ihre-militaerallianz-ld.1893478>

32. Kube, C. & Lee, C. E. (2024, May 24). *Are Russia and North Korea planning an 'October surprise' that aids Trump?* NBC News. <https://www.nbcnews.com/news/investigations/are-russia-north-korea-planning-october-surprise-aids-trump-rcna153828>

33. Lapham, J. (2025, March 27). *N Korea's Kim inspects test of 'AI suicide attack drones'*. BBC. <https://www.bbc.com/news/articles/c4gmny262vzo>

34. Lee Haye-ah (2024, January 14). *N. Korea's foreign minister to visit Russia this week.* Yonhar News Agency. <https://en.yna.co.kr/view/AEN20240114001900315>

35. Lee Minji (2024, October 23). *N. Korea's stockpile of war materials expected to last up to 3 months: lawmaker.* Yonhar News Agency. <https://en.yna.co.kr/view/AEN20241023005700315>

36. Lee Minji (2025, February 11). *N. Korea sent 200 long-range artillery pieces to Russia; additional supply likely: Seoul.* Yonhar News Agency. <https://en.yna.co.kr/view/AEN20250211007600315>

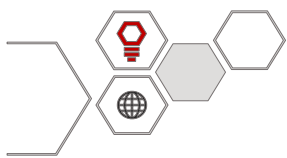
37. Martin, T. W. & Li, M. & Ruiz, R. (2025, March 28). *How a New Axis Called CRINK Is Working Against America.* The Wall Street Journal. <https://www.wsj.com/world/crink-axis-china-russia-iran-alliance-urkaine-war-3dab9921>

38. *North Korea close to developing ICBM that can hit US with nuclear weapon, South Korea's Lee says* (2025, September 25). Reuters. <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/north-korea-close-developing-icbm-that-can-hit-us-with-nuclear-weapon-south-2025-09-25/>

39. *North Korea ratifies mutual defence treaty with Russia* (2024, November 12). Reuters. <https://www.reuters.com/world/north-korea-ratifies-mutual-defence-treaty-with-russia-2024-11-11/>

40. Puskepeleitis, D. (2026, 11. Mai). *Im Falle eines Attentats: Nordkorea-Kim schreibt Atomschlag in Verfassung: Nach mir die Bombe!* Bild. <https://www.bild.de/politik/ausland-und-internationales/nordkorea-schreibt-pflicht-zu-atomanschlag-in-die-eigene-verfassung-6a00b3b2453b15e1190740e3>

41. Roger, B. & Tchoubar, P. (2025, Janvier 17). *La Russie livre des dizaines de chars et de blindés au Mali et réorganise son dispositif militaire en Afrique.* Le Monde. <https://www.lemonde.fr/international/article/2025/01/24/au-mali-la-russie->

procede-a-une-importante-livraison-de-blindes-et-reorganise-son-dispositif-militaire_6514120_3210.html

42. *Russian GHOST Ship With NUCLEAR Reactors Destined To North Korea Sinks Mysteriously In Spain* (2026, May 12). CNN-News18. <https://www.youtube.com/watch?v=h7g4jkcRs3M>

43. Soo-hyang Choi (2024, July 2). *Kim Jong Un Says Economy Is on 'Upturn' as Russian Ties Deepen*. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-07-02/kim-jong-un-says-economy-is-on-upturn-as-russian-ties-deepen>

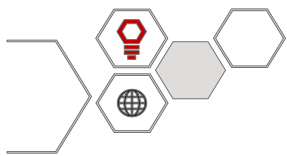
44. Soo-hyang Choi (2024, June 14). *Kim Sent Russia Millions of Artillery Shells, South Korea Says*. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-06-14/kim-sent-russia-millions-of-artillery-shells-south-korea-says>

45. Soo-hyang Choi (2026, March 18). *N. Korea Gave Russia Up to \$14 Billion in Military Aid, Report Says*. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-03-18/n-korea-gave-russia-up-to-14-billion-in-military-aid-report>

46. Shim K-S. (2026, May 6). *North Korea revises constitution to drop references to unification of Korean Peninsula*. Reuters. <https://www.reuters.com/world/china/north-korea-revises-constitution-drop-references-unification-korean-peninsula-2026-05-06/>

47. *“Un développement illimité”: la Corée du Nord reprend les essais nucléaires avec le lancement de deux missiles* (2025, 29 décembre). Le Parisien. <https://www.leparisien.fr/international/un-developpement-illimite-la-coree-du-nord-reprend-les-essais-nucleaires-avec-le-lancement-de-deux-missiles-29-12-2025-ELMF7IFXZVAFPN33UWA74QR62E.php>

48. Walker, M. (2023, November 27). *Putin Has Staked Russia's Resources on Victory in Ukraine. Can the West Match Him?* The Wall Street Journal.

<https://www.wsj.com/world/putin-has-staked-russias-resources-on-victory-in-ukraine-can-the-west-match-him-b5d7b5f2>

49. Yoo Jee-ho (2025, December 21). *S. Korea, Russia hold talks in Moscow on N. Korean nuclear, security issues: sources*. Yonhar News Agency. <https://en.yna.co.kr/view/AEN20251221000700315>

50. Yoon, D. (2026, May 8). *North Korea's New Nuclear-Capable Warship Poses Fresh Threat to South Korea, U.S.* The Wall Street Journal. <https://www.wsj.com/world/asia/north-koreas-new-nuclear-capable-warship-poses-fresh-threat-to-south-korea-u-s-30ddf311>